РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ "НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 3-го червня 1915. Ч. 64. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Thursday, June 3, 1915. N. 64.

ТРИ ПІВНІЧНІ ФОРТИ ПЕРЕМИШЛЯ ЗДОБУТІ.

Велика побіда союзних війск коло Стрия: Місто Стрий здобуте.

Москалі стратили знова 10.635 в полонених, 31 гармат і 15 машинових крісів.

Німецькі „цепеліни“ кинули 90 бомб на Лондон.

В ГАЛИЧИНІ І НА БУКОВИНІ:

БОРОТЬБА О ПОСІДАНЄ ПЕРЕМИШЛЯ.

КОПЕНГАГЕН (Данія), 1. червня. Битви в Галичині на лінії, почавши від Перемишля аж до Долини, відбувають ся без перерви дальше. Москалі, яким в послідних днях прийшли на поміч нові сили, роблять останні зусиля, щоби удержати ся на своїх становищах.

На північний схід від Ярослава армія генерала Макензена посуваєть ся дальше наперед, проганяючи Москалів з їх становищ.

На північ і на полудне від Перемишля відбуваєть ся кровава боротьба о посіданє Перемишля. Зелізничий шлях на лінії Медика—Городок зовсім знищений.

Армія генерала Бем-Єрмолія, яка позоила числом сильнійші війска Москалів, посуваєть ся дальше здовж горішного бігу Дністра. Вчера прогнано Москалів зі сильно укріплених горбків і занято їх становища.

Армія німецького ґенерала Лїзинґена розпочала знова офензиву в околиці Стрия, занявши місцевости, які дають можність контролї над рікою Стриєм аж до самого міста.

Хоч в послідних трох днях телеґрами не принесли вістий про якісь більші поміди в Галичині, то все таки австрійські і німецькі війска не тише удержали ся на занятих становищах, але в деяких місцях віднесли значні успіхи.

Хвилевий застій у воєнних операціях в Галичині, а згядно здержанє дальшого походу союзних війск спричинила відай та обставина, що Москалям надійшли на поміч значнійші відділи війск. Німці і Австрійці, як показуєть ся з урядових звітів, нагромадили великі сили в околиці Перемишля, якого здобутє довершить ряд великих побід місячної боротьби в Галичині. Рівночасно приготовляють союзні війска сильні становища здовж Сяну і Дністра. Послідні дні використали Австрійці на се, щоби в занятій части Галичини привернути догідну комунікацію і довіз амуниці та поживи.

42-ЦЕНТИМЕТРОВІ ГАРМАТИ БОМБАРДУЮТЬ ПЕРЕМИШЛЬ.

АМСТЕРДАМ, 1. червня. — З Берліна наспіли вісти, що в бомбардованю перемиських фортів, яких тепер боронять російські війска, беруть участь дві 42-центиметрові гармати. Про скорий успішний вислід облоги Перемишля ніхто не сумніваєть ся.

РОСІЯ ПОСИЛАЄ „НА ЗАРІЗ“ СЬВІЖИЙ ПІВМІЛЇОНОВИЙ ТРАНСПОРТ.

ВІДЕНЬ, 1. червня. — З австрійського генерального штабу надійшли вісти, що на боєву лінію в Галичині прибули на поміч нові російські війска, яких силу оцінюють на пів міліона людий. Ті війска є нагромаджені над Дністром і призначені правдоподібно до здержаня походу німецьких і австрійських війск на Львів.

Австрійські воєнні знавці на підставі послідних вістий з поля війни прийшли до заключеня, що російські війска роблять великі приготовленя до послідного опору в Галичині. В тій цїли Москалї укріпляють боєву лінію на захід від Львова коло Городка і на полудне від Львова коло Миколаєва над Дністром.

Помимо нових сил Москалї не будуть всилї задержати в своїх руках Галичини. Утрата Галичини протягом місяця є для Москалів неминуча. Впрочім резерви, які надходять в поміч Москалям в послідних часах, є так лихі, що не богато можуть вплинути на поліпшенє воєнного положеня російської армії в Галичині.

ТРИ ГОЛОВНІ ФОРТИ ПЕРЕМИШЛЯ ЗДОБУТІ. — ПОЛОНЕНО 1.400 МОСКАЛЇВ І ЗДОБУТО 23 ГАРМАТИ.

БЕРЛІН, 1. червня. — Головний німецький штаб оголосив нині отсї вісти про вислід дотеперішної облоги Перемишля:

„Облога Перемишля, яка вже від двох днів триває, принесла в коротким часї бажані успіхи. Північні форти: 10а, 11а і 12, взяли наші війска приступом. Останки залог здобутих фортів, які числять понад 1.400 Москалів, взято в полон. Крім сього здобуто 18 тяжких і 5 легких гармат.

„На схід від Ярослава Москалї робили кілька разів зусиля перевести масовий наступ на наші становища. Однак всї ті напади зістали відбиті, причім Москалї понесли величезні страти. Побоєвище перед нашими укріпленями встелене тисячами російських трупів“.

З повисшої телеґрами довідуємо ся, що перший головний атак на перемиську кріпость перевели союзні війска від півночи. Під першим наступом упали форти: 10 а (побічний форт ґрупи „Гороховці“), 11 а (побічний форт ґрупи „Дуньковички“) і 12 (головний форт „Вернер“). Упадок дальших трох північних фортів а іменно: 10, 11 і 13 віддасть цілу перемиську кріпость в руки союзних війск.

Показало ся отже, що 42-центиметрові гармати доконали свого. Перед ними не годні устояти ся навіть власні форти.

Належить сподївати ся, що кождої хвилї надійде вість про цілковите занятє Перемишля.

МІСТО СТРИЙ ЗАНЯТЕ. — МОСКАЛЇ СТРАТИЛИ 9.235 ЖОВНІРІВ, 8 ГАРМАТ І 15 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 1. червня. — З головної німецької кватири в Галичині наспіли вісти про велику нову побіду союзних війск в Галичині. Російський центр коло Стрия переломано, саме місто находить ся вже в руках наших війск. Розбита російська армія, яка старала ся здержати похід наших війск на Львів, утїкає у великім неладі в напрямі Дністра. У вчерашній битві Москалї стратили в самих полонених 9.235 людий. Число полонених і прочої воєнної добичі росте в гору з кождою годиною.

Вісти після німецького урядового звіту звучать:

„Війска пруської ґвардії, які недавно тому вславились великою хоробростию у боротьбі в Карпатах, під командою генерала Ботмера взяли приступом російські сильно укріплені становища над рікою Стриєм, почім заняли саме місто. Боєва лінія Москалів на схід і північний захід від Стрия переломана в кількох місцях. Москалї на цілій лінії розпочали з великим поспіхом відворот в напрямі Дністра. Дотепер полонено 53 російських офіцирів і 9.182 салдатів. Крім сього здобуто 8 гармат і 15 машинових крісів. Наші війска наступають дальше на утїкаючих Москалїв. Число полонених Москалів, як також скількість воєнної добичі дуже скоро зростає.

Нова побіда союзних війск коло Стрия положила конець російським операціям на правім боцї Дністра. Не помогла ні півміліонова російська армія, ні російські брехні, що сили союзних війск вже вичерпані. Велика російська кампанія в Галичині зближаєть ся дуже скоро до кінця. Нїбаром прийде вже черга і на Львів.

ЗМІНИ НА СТАНОВИЩАХ АВСТРІЙСЬКИХ КОМАНДАНТІВ.

КОПЕНГАГЕН (Данія), 1. червня. — Урядові телеґрами з Відня доносять про деякі зміни, які зайшли щодо командантів австрійських армій з причини війни з Італією. ГенеральДанкль і Рор зістали іменовані шефами генерального штабу архикнязя Евгена. Головну команду над австрійською армією на Буковині обняв ґенерал Бороевич, який дотепер щасливо боров ся з Москалями на лінії між Перемишлем а Самбором. Дотеперішним командантом буковинської армії був архикнязь Евген, який зістав іменований начальним вождом австрійських війск у війні проти Італії.

—o—

В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ:

МОСКАЛЇ ОПОРОЖНЮЮТЬ МІСТО РАДОМ І ЦОФАЮТЬ СЯ НА ІВАНГОРОД.

АМСТЕРДАМ, 1. червня. — Неурядові вісти, які наспіли з терену війни в російській Польщі, доносить, що російські війска опускають місто Радом і цофають ся на схід в напрямі кріпости Івангород.

Хоч повисші вісти не походять з урядового жерела, то можна припускати, що по нових неудачах Москалів в Галичині прийдеть ся Москалям нїбаром опорожнити цілу полудневу Польщу на захід від Висли. Місто Радом є столицею радомської ґубернії.

ПОЧАТКИ НОВОЇ БИТВИ НАД РІКОЮ РАВКОЮ І БЗУРОЮ.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 1. червня. — З поля битви на захід від Варшави доносять, що в послідних часах Німцї розпочали по довшій перерві живу воєнну акцію. Великі сили війска нагромаджують Німцї здовж ріки Бзури і Равки. Вчера розпочали сильно обстрілювати російські становища при помочи тяжкої артилєрії. Перед обстрілюванєм кинули Німцї на російські закопи велику скількість бомб з трійливими ґазами.

Боєва лінія німецька йде на північ від ріки Пілїци здовж Равки і Бзури аж до Висли. Вона є віддалена всего 40 до 50 кільометрів від Варшави. Майже через пять місяців боротьба на тій лінії була обмежена виключно на перестрілку артилєрії. Нова акція Німців позволяє здогадувати ся, що хвиля походу на Варшаву вже не далека. В тісній злуці зі сею акцією стоїть відворот Москалів в полудневій Польщі. Напад на Варшаву розпічнеть ся з двох сторін, від полудня і від заходу рівночасно.

—o—

В ПРИБАЛТІЙСЬКІМ КРАЮ:

ВЕЛИКІ СТРАТИ МОСКАЛЇВ НА ПІВНОЧИ ЗА МІСЯЦЬ МАЙ: 32.000 ПОЛОНЕНИХ, 17 ГАРМАТ І 58 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 1. червня. — Які величезні страти потерпіли Москалї в місяци маю, вказує послідний звіт німецького ґенерального штабу, який обіймає вислід боротьби за послідний місяць в північній Польщі і Курляндії. Москалї стратили в тім однім місяци около 32.000 в полонених, 17 гармат, 58 машинових крісів і один лїтак.

Зміст урядового звіту німецького генерального штабу звучить:

„Протягом місяця мая в боротьбах на північ від ріки Німену полонили наші війска 24.700 Москалів і здобули 17 гармат та 47 машинових крісів.

„На боєвій лінії, яка тягнеть ся на полудне від ріки Німену аж до ріки Пілїци, полонили ми протягом місяця мая 6.943 Москалів і здобули 11 машинових крісів та один лїтак.

„Вчера наша кінниця знищила коло Амботен (30 миль на схід від Лїбави) 4. російський полк драґонів. Коло Шавлїв ударемнено напади Москалів, задаючи їм великі страти“.

—o—

В АНГЛІЇ:

„ЦЕПЕЛЇНИ“ БОМБАРДУЮТЬ ЛОНДОН.

ЛОНДОН, 1. червня. — Урядове пресове бюро оголосило вчера вечером отсї вісти:

„Над містом Ремсґейт (67 миль від Лондону), над Брентвуд (17 миль від Лондону) і над передмістєм Лондону появили ся німецькі „цепелїни“. Надійшли вісти про огнї в ріжних місцях Лондону, однак дотепер не удало ся провірити, о скілько ті огнї стоять в звязи з німецькими лїтаками.

„Близші подробиці будуть подані до публичного відома, скоро лише надійдуть точнійші відомости“.

Заки появила ся вість про напад „цепелїнів“, урядове пресове бюро видало строгий наказ часописям, щоби вони в інтересї безпечности краю не подавали жадних звітів про міста і місцевости, над якими появили ся неприятельські лїтаки. Часописям дозволено оголошувати лише урядові звіти англійського міністерства війни.

Бомбардованє Лондону „цепелїнами“ має дуже велике значінє моральне. Хоч би лїтаки і не заподіяли в самім містї великої шкоди, то все таки бомбардованє міста мусїло викликати серед 7-міліонового населеня велике затрівоженє. Весь рух на улиці, вся праця по фабриках нараз устала. Все втікало і хоронило ся до пивниць.

Строга цензура англійського правительства позволяє догадувати ся, що і шкоди, заподіяні німецькими „цепелїнами“, мусять бути досить значні.

В ЛОНДОНІ УПАЛО ОКОЛО 90 БОМБ.

ЛОНДОН, 1. червня. — Вчера оголошено урядово отсей звіт про бомбардованє міста німецькими „цепелїнами“:

„В области міста Лондону упало вчера около 90 бомб. Бомби не ушкодили жадних державних будинків. Заподіяні шкоди є досить незначні“.

Треба догадувати ся, що англійський урядовий звіт стараєть ся представити напад німецьких лїтаків яко зовсїм безуспішний. Неурядові телеґрами подають, що після нападу німецьких лїтаків прийшло в містї до великих заворушень проти Німців. Богато німецьких склепів знищено зовсїм. Одна знова вість подає, що при бомбардованю лише двоє людий, і то німецького походженя, стратило житє. Дотепер писали Англійцї, що німецькі бомби убивають лише жінки і діти. В кождім разї поступ наперед.

АНГЛЇЙСЬКИЙ НАЙБІЛЬШИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ „КВІН ЄЛЇЗАБЕТ“ ЗАТОПЛЕНИЙ?

НЮ ЙОРК, Н. Й., 1. червня. — Торговельний агент з Бруклина, Петро Д. Мільой, котрий якраз тепер вернув з Англії, оповідає, що до Лондону три тижні тому назад надійшла вість про затопленє в Дарданелях найбільшого англійського дреднота „Квін Елїзабет“. Часописям заборонено про се писати, тому про се і не було жадної згадки. Першу вість про затопленє сего корабля подала телеґрама, надана одним офіциром, який належав до залоги згаданого корабля, до канадійського полковника. Телеґрама була отсього змісту: „Офіцири Котмен і Стевензон утонули разом з кораблем „Квін Елїзабет“; я уратований. — Мек Квейд“.

Затопленє корабля „Квін Елїзабет“ виглядає на дуже імовірне. Давнійше згадували Англійцї майже в кождій телеґрамі з війни з Туреччиною про великі успіхи бомбардованя завдяки якраз висше згаданого корабля. Майже від місяця про сей корабель нема вже ніякої згадки.

Що Англійцї старали ся утаїти неодну страту, є річию загально звісною. І так на примір, по нинішний день урядово не оголошено страти великого корабля „Одейшес“. Затопленє „Квін Елїзабет“ припадає якраз в тім часї, коли проти міністра маринарки Чорчіла почало ся ширити велике негодованє, яке остаточно покінчило ся його уступленєм зі сего становища. Дехто догадуєть ся, що уступленє міністра Чорчіла і адмірала англійської фльоти Фішера стоїть в тіснїй звязи зі затопленєм „Квін Елїзабет“.

Корабель „Квін Елїзабет“ належав до кляси так званих „супер-дреднотів“. Його містота числила 27.500 тон. Число гармат около 200. Побудований в р. 1913.

—o—

СТАНОВИЩЕ НЕВТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ.

Румунія.

ЛОНДОН, 1. червня.—Німецька дипльоматія докладає всїх старань, щоби удержати Румунію при невтральности. В тій цїли німецький цїсар вислав до Румунії свого довірного мужа в особі князя Кароля фон Ведель. Також ходить чутка, що Німеччина згодила ся на уділенє Румунії нової позички.

Болґарія.

ПЕТРОГРАД, 1. червня. — Російський міністер для заграничних справ, Сергій Сазонов, мав заявити, що виповідженє війни Італією причинить ся до скороченя европейської війни. Становище Італії, після гадки Сазонова, вплинуло і на прочі невтральні держави в некористь для Австрії і Німеччини. Німеччина не може числити на жадну поміч котроїнебудь ще невтральної держави.

Щодо Болґарії, то Сазонов є певний, що вона під жадним услівєм не виступить до війни проти Росії.

Треба притім однак памятати, що так думає і говорить російський міністер.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяцї 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В містї Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяцї $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

Епископ Константин Чехович помер.

Недавно була в часописах чутка, що Москалї арештували і вивезли на Сибір українського епископа з Перемишля Константина Чеховича.

Ся чутка не справдила ся, натомісць прийшла ще сумнїйша вість. Московська газета „Новое Время" (ч. 14.045 з 1. мая с. р.), яка виходить в Петроградї, доносить в телеграмі з Перемишля, що греко-католицький епископ в Перемишли Константин Чехович помер.

Сумна і прикра доля владик української церкви в Галичинї. Митрополит граф Андрій Шептицький, щирий український патріот, лежить — як доносять останнї вісти — тяжко хорий в Курску, на московській землї, в московській неволї. Другий, хоч тихий, але також щирий український патріот, перемиський епископ Константин Чехович не пережив упадку своєї надсянської столицї і помер по сумній здачі, підчас недовгого ще московського панованя у нїй.

Нема сумнїву, що упадок Перемишля так сильно вразив старого владику української церкви перемиської епархії, що се прискорило його смерть.

Епископ Чехович був уже старцем, мав 77 лїт, але ще здорово і сильно держав ся та ідучи за приміром митрополита графа Шептицького, не уступив ся зі своєї столицї перед наступаючою російською армією. Підчас обох облог Перемишля він остав ся на своїм становищи біля своїх вірних і там видержав до кінця, до своєї смерти.

Може нїхто так тяжко не переболїв сумного упадку Перемишля як покійний. Сей сумний упадок безперечно його пригнобив і зломив на силах. Покійний владика не знав, що дїєть ся поза Перемишлем, бо місто було відтяте від сьвіта, не знав, яка доля жде дальше його улюблений Перемишль. А тут бачив, як чорна сила наступає хмарою на українське місто, іде на знищене українського народу, його церкви, його добра. Кілько там українських інституций, шкіл, будинків. Приложив він до того богато свого труду і гроша, а все те загарбує і нищить наїзник, тяжкий ворог його народа. Може й хотіли арештувати та вивезти в Московщину покійного владику, слїдом митрополита Шептицького, а смерть станула на перепонї. Не увязнили Москалї і не вивезли 77-лїтного старця. Помер він у своїй столици і зложив кости у рідній земли.

Прикра доля митрополита графа Шептицького і сумні були останні місяцї й останнї днї старого перемиського владики, але оба приняли сьміло терпінє за свій нарід і тому український нарід повинен гордити ся такими своїми синами. Імена обох тих князів української церкви в Галичинї будуть записані в історії України не золотими а кровавими словами, таксамо як тих щирих синів України, що житє своє понесли і віддали на полю бою з тяжким віковим ворогом України — Московщиною.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ Є ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

ВЕЛИКА ПОБІДА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Від власного воєнного кореспондента).
(Право передруку застерігає собі автор).

А ми тую червону калину підіймемо,
А ми наших лютих ворожиньків в мак (посічемо!
(Із стрілецької пісні).

Зі сну збудив нас крісовий та гарматний огонь на горі Маківці, над потоком Головчанкою, що вадає до Опора (на полудне від галицького міста Дрогобича, в Карпатах).

— Колиж то було?

— Хиба я знаю? Десь тиждень тому. Не знав я, що за день тодї був, тай не знаю, який нинї день!

Кілька кільометрів від нас вела ся завзята боротьба, нічний напад.

Москалї обійшли у великій силї два мадярські батальони і взяли всіх в полон та заняли їх окопи. Ледви один офіцир втїк і всчів зателефонувати до команди своєї бриґади про те, що стало ся. Дуже богато гармат могло кождої хвилї попасти в московські руки, бо тодї нїхто їх не боронив.

У нас, у Скільськім Грабівци алярм. В одну мить усї сотнї Українських Січових Стрільців другого куріня, готові до бою, маширують тихо серед весняної темної ночи на північ лїсами проти Москаля.

Се наша самостійна задача — виперти Москалїв із занятих окопів. Нїякий відділ австрійського війська не помагає нам; навіть резерви не маємо.

Та хлопцї вправні в бою — не даром вже 8 місяців воюють. Чути мало приказів, нема розмов.

Тихенько і скоро розвиває ся розстрільна і рівномірно посуває ся лїсом вперед.

Як підійшли близко, на яких 80 кроків, тодї почали стріляти і повзком полїзли вперед.

Москалї так счудували ся, що аж повилазили з окопів.

Починають відстрілювати ся і підсувати ся до нас. Битва щораз горячійша.

Стрільцї закричали:

— Гурра!

І кинули ся до приступу.

Баґнетом вони не вміють добре орудувати, тож обертають кріс, беруть цівку в руку і бють прикладом (ложем, кольбою) противника по голові.

Москалї собі кричать:

— Гурра!

І йдуть відбивати приступ.

— — — — — — —

Але тимчасом старший десятник Українських Січових Стрільців, К о б є р с ь к и й із Самбора, що проводив крайним лївим крилом нашої розстрільної, зїткнув ся зі Стрільцями першого куріня, що стояв в окопах на захід від нашого боєвища, близше села Головецька, і віднирав завзято й успішно напір ворога із півночи, зза потока Головчанки.

Старший десятник Коберський взяв з того куріня трохи Стрільцїв на поміч другому куріневи. Се були переважно Гуцули, що знайшли ся перший раз у битві.

— Товариші! — промовив до них старший десятник — **Ходім на ворога України!** Волїємо тут згинути, бороня чи рідного краю, нїж маємо знова пійти у мадярський край, уступаючи перед Москалями.

І Стрільцї з першого куріня кинули ся в бій та ударили з боку на Москалїв, що бороли ся з другим Січовим курінем.

Українські Січові Стрільцї, йдучи з двох боків на Москаля, закричали:

— Українцї вас бють! Українські Січові Стрільцї! Піддайте ся!

А російські салдати знають вже нас і боять ся.

Ми були так близко Москалїв, що чули, як задні ряди російських салдатів говорили по московськи:

— То молоді нас бють! Уступаймо, бо не дамо ради! Зі старими жовнїрами ми ще побороли-б ся, але сих не переможемо.

Під перехресним огнем стрілецьких крісів та приступом другого куріня **захитали ся московські ряди.**

В вій хвилї стало ся щось незвичайне, небувале досі в наших битвах.

Один Стрілець надибав на боєвищи полишений машиновий кріс з великим запасом набоїв. Він сейчас скермував його на Москалїв та почав їх косити градом куль.

Московські війска кинули ся втікати.

Вільна і вигідна дорога до втечі була одна, а до того вузка. Тут збили ся серед переполоху великі купи Москалїв.

А машиновий кріс все торохтить і торохтить, та косить мов траву московське війско.

Стрільцї щораз сильнїйше напирають з двох боків.

На Маківцї мали тодї Москалї малий мукденський погром.

Купи трупів і ранених лежали і вили ся в болях, а по них товпили ся і втїкали і падали сьвіжі сотнї ворожого війска.

А машиновий кріс все торохтить...

Стрільцї захопили окопи у свої руки. Могуче „Гурра!" луною відбило ся лїсами і дебрами геть по долинї Головчанки.

— — — — — — —

Стрільцї хотїли дальше гонити за Москалями і прогнати їх зі становищ. Та старшина їх здержала: Замалі були наші сили.

Тай наші втрати значні; виносять около 200 людий, в тім около 80 трупів, решта ранені. Найбільше втрат мав перший курінь, головно ті Гуцули, що помогли другому куріневи, бо се сьвіжий жовнїр, не звиклий до бою, тож не вміє крити ся перед ворожими кулями.

— Процентово втрати Українських Січових Стрільців дуже великі.

Та без порівнаня більші втрати має вороже військо.

Тої ночи бороли ся два російські полки проти двох курінїв Українських Січових Стрільцїв, а третий російський полк становив резерву. Отже ворог був що найменьше 6 разів сильнїйший.

Перший курінь вповні успішно відбив ворожий приступ і дав видатну поміч другому куріневи Українських Січових Стрільців. А другий курінь у кровавій битві прогонив Москалїв із здобутих ними окопів та через те уратував загрожені гармати.

— — — — — — —

На другий день оголосили усім Українським Січовим Стрільцям в приказі таке письмо генерала Фляйшмана:

„Військовий приказ із 55-ої піхотної дивізії до 130. бриґади до українських курінїв 1. і 2.

...„В критичній хвилї станули до бою Українцї. З бадьорою відвагою, одушевлені правдивим патріотизмом, з неустрашимостю, як надходяча буря, кинули ся молоді хоробрі сини сего краю на ворога, обороняючи рідну землю, — і примусили його, щоби назад віддав те, що вже мав у своїм посїданю.

„І зломано небезпеку і два рази рішила ся битва на нашу користь **через Українських Січових Стрільцїв.** Гордо можуть вони глядїти на ті дїла. Вічно остане в історії слава про ті хоробрі дїла, і становить-ме при тім золотий вінець лавровий для їх національної історії.

„Тяжка була боротьба і вимагала жертв.

„Тим, що остали при житю, висказуємо нашу повну подяку і наш подив; погибшим, котрі не можуть тїшити ся своєю побідою, присьвячуємо почесний спомин.

„Українцї!

„З повною гордостю можете дивити ся на свої найновійші геройські дїла. **Гордий мусить бути кождий з того, що належить до вашого полку. Ви повинні почувати себе найліпшим військом.**

„Гурра!

„Фляйшман, ґенерал, в. р.".

А полковник Вітошинський додає до того:

„Сей приказ належить загально оголосити в полку добровольців Українських Січових Стрільців.

„Найсердечнїйше ґратулюю українським куріням 1. і 2. з приводу сих визначних дїл.

„Я щасливий, що в моїй бриґадї знаходять ся такі геройські війска".

Написав **Ростислав Заклинський.**

Відень, 10. мая 1915.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Сю статю прислав нам д. Ростислав Заклинський з Відня. Д. Р. Заклинський, укінчений студент львівського університету і бувший редактор тамошного українського радикального тижневника „Громадського Голосу", по вибуху війни вступив був до Січових Стрільців та брав участь у карпатських боях протягом 8-ми місяців. В однім бою з Москалями його тяжко ранено й опісля перевезено його до шпиталю у Відни. Там пробуває він ще й тепер і відтам прислав нам кільна описів з боїв нашого війска — **Українських Січових Стрільцїв з Москалями в Карпатах.** Нинї містимо перший опис, а опісля дамо дальші. Д. Заклинський обіцяв посилати до „Свободи" довший час і представити у своїх описах цїлий хід карпатських боїв нових українських Козаків переважно на основі особисто пережитих вражінь. Сподїваємо ся, що наші читачі радо приймуть сю новість у „Свободі" і будуть цїкавити ся сими описами з житя нової української „Січи".

Окремо в новинцї подаємо поясненя нових українських воєнних слів, яких доси у нас в Галичинї не уживано, а натомісць уживано німецьких.

Д. Р. Заклинський застерігає собі право передруку своїх описів і за дозволом на передрук треба до нього звертати ся.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ А НОВА РЕФОРМА.

Коли в У. Н. Союзї почала входити в житє нова реформа, появили ся на сторінках органів всїх прочих українських запомогових орґанізацій статї і дописи, які мали на цїли викликати як найбільший заколот серед членів У. Н. Союза. В побориваню У. Н. Союза подали собі руки Р. Н. Союз (новий), Провидїнє, Собранє, Гайдамаки, Народна Поміч і прочі. До них прилучили ся ще і деякі люди, бувші члени У. Н. Союза, незадоволені з того, що вибори уряду на послїдній конвенції не випали по їх думцї.

Хто інтересує ся хоч троха житєм запомогових орґанізацій в Злучених Державах, а не знав би близше людий, які поборюють нову реформу в У. Н. Союзї, то міг би приписати, що дотичні люди роблять се виключно з глупоти. Однак воно не зовсїм так представляєть ся. Ми не перечимо, що у великій мірі і глупота є причиною нападів на нову реформу, але ще важнїйшою причиною є злоба. Деякі з тих людцїв стоять нинї на чолї запомогових орґанізацій і вони дуже добре знають, яка доля чекає їх орґанізацію. Вони дуже добре се знають, що і у них нова реформа мусить наступити. Але без кириння жити вони не годні. Їм здаєть ся, що коли ослаблять число членів У. Н. Союза, вони тимсамим самі пійдуть в гору, бо тодї їх орґанізації зискають на значіню...

Щоби закрити властиву цїль своєї мерзкої роботи, вони підшивають ся і виступають в ролї опікунів членів У. Н. Союза, яких нїбито У. Н. Союз на старість викинув з орґанізації. Зовсїм природно, що всьо нещастє звалюють вони на головних урядників У. Н. Союза. В послїдних часах майже в кождім числї „Народної Волї", „Америки", „Народного Слова" і т. п. читаєть ся лайки на головних урядників У. Н. Союза. Та хто властиво скривдив бувших членів У. Н. Союза? Чиж не ті люди, котрі через свою несовісну аґітацію і кириню спричинили се, що вони покинули У. Н. Союз? Головний уряд У. Н. Союза робив все, що було в його силї, щоби перестеречи членів перед поважним кроком. Колиж вони пійшли за голосом і радою ворогів У. Н. Союза, то самі мусять приписати собі вину. І нині по кількох місяцях розваги богато старих членів вертає назад і проклинає своїх несовісних дорадників...

Пять місяців минає від хвилї, коли війшла в житє нова реформа. Коли порівнаємо число членів У. Н. Союза перед головною конвенцією з теперішним, то У. Н. Союз стратив около 70% членів. Послїдний місячний звіт за місяць цьвітень виказує 6.224 членів. Безперечно, що страта в членах велика. Коли однак порівнаємо її зі стратою членів в подібних відносинах в инших запомогових орґанізаціях, то се число не буде видаватись так страшним. Словацькі, польські, литовські і инші орґанізації, які переводили меньше строгу реформу нїж Укр. Нар. Союз (вони оподатковували своїх членів після лїт вступленя до орґанізації), тратили пересїчно 50% до 60% членів. А прецїнь не дасть ся заперечити, що члени словацьких і польських орґанізацій є більше сьвідомі і більше карні. Впрочім ті орґанізації мусять до року 1917 перевести ще раз нову реформу, яка певно не обійдеть ся без нових страт в членах.

Однак в запомоговій орґанізації важнїйшу ролю нїж число членів відграє її фінансова підстава. На нїщо не придасть ся і найбільше число членів, коли нема гроший. Першою і найважнїйшою задачею запомогової орґанізації є: на случай смерти члена виплатити посмертну запомогу. А що кождий член має право до запомоги і нїхто її не зрікаєть ся, то з того виходить, що кождий член мусить собі її за житя зложити. Один член, що довше буде жити, зложить може трохи більше, натомісць один член умре скорше і по нїм виплатить ся запомогу, хоч може мало що на ню зложив. І в тім якраз полягає взаїмна братня поміч.

При розметовій системі покривало ся виключно біжучі розходи орґанізації, але не творило ся резерви, з якої колись мали би бути виплачені запомоги. Тому така орґанізація не може дати своїм членам жадної певної запоруки.

Придивім ся, як скріпила ся фінансова підстава У. Н. Союза за послїдні чотири місяцї т. є. від часу введеня в житє нової реформи. Беремо тут на згляд зріст лише двох фондів: посмертного і резервового, які становлять резерву на посмертні запомоги.

З кінцем р. 1914 посмертного фонду зовсім не було. За перші чотири місяцї вплатили члени на посмертний фонд	$35.526.98
В тім самім часї померло членів на суму посмертної запомоги	20.300.00
За чотири місяцї остає отже надвишка в сумі	15.226.98

З кінцем р. 1914 фонд резервовий числив $101.406.23; з кінцем цьвітня 1915 р. сей фонд числить $106.039.46. За чотири місяцї зріс фонд резервовий о $4.633.23.

Зіставленє.

Фонд посмертний зріс за 4 місяцї о	**$15.226.98**
Фонд резервовий зріс за 4 місяцї о	**4.633.23**
Оба фонди зросли разом о	**$19.860.21**

Бачимо отже, що резерви на посмертні запомоги при числї членів понад 6.000 зросли за 4 місяцї майже о $20.000.

Коли порівнаємо давну розметову систему У. Н. Союза, де одиноко резервою було 7 центів, які член платив що місяця на фонд резервовий, то переконаємо ся, що після давної системи доперва за цїлі чотири роки 6.000 членів могли зложити $20.000 на резерву.

Коли член після розметової системи складав на своє посмертне всего 84 центи на рік (12 місяців по 7 центів на резервовий фонд), то після нової системи за 4 місяцї припадає пересїчно на кождого члена $3.00 резерви. Вже за короткий час існованя нової реформи бачимо, як велику користь приносить вона орґанізації і її членам. І ми нині сьміло можемо дивити ся в будучність, бо знаємо, що наша орґанізація є збудована на тривалих підвалинах. Не пошкодять її уданя Арданів, Громів, Косових, „Правдолюбів" з Америки і їм подібних.

Можемо днесь з гордостию сказати, що Український Народний Союз є нині не лише одинока українська, але й одинока славянська орґанізація, яка має запевнену будучність і яка відповідає законним вимогам всїх стейтів Злучених Держав.

ПРОТЕСТ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО ПАНОВАНЯ В ГАЛИЧИНЇ.

Найбільший і найвпливовійший нюйорський дневник "The New York Times" помістив дня 22. мая с. р. (ч. 20.937) протест голови Українського Клюбу парляментарного у Відни д-р а Костя Левицького проти теперішного варварського панованя російських наїздників у нашім краю Галичинї. Протест сей вперве появив ся був у французькій газетї "Journal de Geneve" (виходить в Женеві, у Швайцарії), за якою подав його нюйорський „Таймс" у перекладї.

Сей протест подаємо отсе за згаданим нюйорським дневником по англійськи, в надії, що наші земляки тут в Америцї, скористають з нагоди — як вже і передше се робили — щоби подати сей вельми замітний протест провідника галицьких Українцїв проти дикої московської господарки у хвилево занятім краю — до відома Американцям, за посередництвом місцевих англійських газет або і безпосередно поодиноким особам, що інтересують ся европейськими справами.

Для тих, що не знають англійської мови, а цїкаві би знати, що говорить ся в тім протестї, скажемо коротко, що там представлено ось-що: Наперед згадано, кілько є Українцїв, де вони живуть та, кілько займають простору на своїй рідній землї. Дальше сказано, що Українцї є окремий нарід від Москалїв, таксамо як і всї инші славянські народи; що Українцї московської мови не розуміють і з тої причини на російській Українї, де є московські школи, панує темнота і є величезне число неграмотних. Опісля сказано, що російські претенсії до України нїчим не оправдані; що Україна получила ся 1654 р. з Московщиною яко вільний край, але Московщина її поневолила. Протягом півтретя-вікової московської неволї Москалї стреміли до знищеня українського народу яко окремої нації. Згадано відтак в протестї про славетний царський указ з 1876-ого року, яким заборонено в цїлій російській державі друкувати українські книжки і ґазети; про змосковщене української православної церкви на російській Українї та про війну, яку Московщина виповіла Українцям, щоби винародовити цїлий нарід, щоби вирвати йому його рідну мову, а впоїти московську разом з московською літературою і звичаями та обичаями.

Вкінци згадано про московську господарку в занятій тепер російським війском східній Галичинї, де за австрійського панованя наш нарід мав національні права і поступав скоро у національнім політичнім і господарськім розвитку. Московські наїзники хотять тепер одним ударом знищити многолїтний доробок галицьких Українців. Заборонили їм видавати ґазети, книжки, позамикали книгарні, порабували біблїотеки, музеї, позамикали їх товариства, інституції і школи та заборонили уживати української мови в школах, урядах і церквах, а українських патріотів, між ними митрополита графа Андрія Шептицького і богато сьвященників вивезли на Сибір. Вкінци-ж зачинають ще насаджувати силою московське цареславє між галицькими Українцями греко-католиками і проповідують між ними по московськи, хоч населене сеї мови не розуміє.

Ось сей протест в англійській мові:

Protests Russian Rule in Galicia.

Made by Representative of the Ruthenians in the Austrian Parliament.

THEIR LANGUAGE FORBIDDEN.

Orthodox Religion Forced Upon Them — Though Slavs, He Says, They Are Not Russians, but Ukrainians.

A protest against Russian possession of the newly seized territory of Galicia by the armies of the Czar is made by D r. K. L e w y c k y j, President of the Ukrainian Parliamentary Delegation in Austria, in a communication to the „Journal de Geneve".

"Eastern Galicia," he says, "the northwest of Bukowina and the northeast of Hungary, are inhabited by 4,200,000 Ukrainians, (gener-

ally known in this country as Ruthenians.) More than 30,000,000 Ukrainians live in the Russian Governments of Cholm, Volhynia, Podolia, Cherson, Kieff, Tchernigoff, Poltava, Charkoff, Ekaterinoslav, Tauria, Kuban, and a part of the Governments of Bessarabia, Grodno, Minsk, Koursk, &c.

"These are not 'Little Russians'. That name was imposed upon them by the Russian Government in the seventeenth and eigtheenth centuries, and the Ukrainians inhabiting Austria did not begin to be called Ruthenians until the eighteenth century. The names of Ukraine and Ukrainians are the only ones in actual use among the 'intellectuals' of the nation over a territory of about 850,000 square kilometers, (about 328,185 square miles).

"The Ukrainians are not a branch of the Russian people. They are a nation as independent and as different from the Russians as the Poles or the Bulgars. Their great popular art and poetry are entirely original. The Ruthenian language is more different from Russian than Bohemian is from Polish. Because of the Ruthenians' ignorance of Russian, which is the language exclusively used in the schools, there is a fearfully high proportion of illiterates in the Ukrainian provinces of Russia.

"Russia's claims upon the Ukraine are justified only in so far as are those of France upon Germany, and vice versa. These latter States were once part of the empire of Charlemagne, as Russia and the Ukraine were of that of Vladimir the Great of Kieff. But Russia claims all of the old inheritance, and since the sixteenth century has been making a collection of Russian countries. The Ukrainians in the sixteenth and seventeenth centuries formed a warlike organization of the Cossacks of Zaporozhe, and in 1648 wrested their independence from the Poles. Menaced on every side, the young Ukrainian State in 1654 had to join itself to Russia as a tributary but autonomous State. But Russia betrayed the unsuspecting Ukrainians. She divided the Ukraine with Poland, restricted the freedom which had been accorded to the country, Russified the Ukrainian Church, which had before been independent, and began a war of extermination against the language, customs, literature and culture of the Ukraine. In 1876 the Czar issued a decree forbiding the printing of any work in the Ruthenian language — a measure unexampled in history, which enslaved the second Slav nation for thirty years.

"Now the collectors of Russian countries have arrived in Eastern Galicia as its deliverers. For the Ukrainians of Galicia the Russian occupation is no doubt a liberation, but one from their national nad political life. They are condemned by the Russians to national death. The Austrian Government has, as a matter of law, accorded to Ukrainians in Galicia the same guarantees as other Austrian nationalities. But in fact they have been oppressed by the more powerful Poles and have been hampered in their development. Notwithstanding all this, the Ukrainians in Galicia have been able to maintain their language in official usage, in the church, the schools, and in the university.

"The Russian invasion of Galicia destroyed at a blow all this work of many years. The Ruthenian language has been forbidden as an official medium of communication and in the services of the church and in the schools. All the Ruthenian newspapers in Galicia have been suppressed, the libraries destroyed, the Ruthenian books belonging to individuals confiscated, and the collections of the museums sent to Russia. All Ukrainian associations have been dissolved. Hundreds of Galician notables of Ukranian nationality have been sent to Siberia.

"The United Greek Church, to which for more than two centuries all the Ruthenians of Eastern Galicia have belonged — which has become a national church — is now persecuted in every way. Its head, the Metropolitan Archbishop, Count Andrew Sheptyckij, has been taken into the interior of Russia; many priests have been exiled, the people terrorized, and in their half-famished state converted by the aid of threats and promises by the Orthodox popes imported from Russia. In the United Greek and Catholic churches Orthodox masses are celebrated in accordance with the precept and example of Eulogius, Bishop of Volhynia, the celebrated proselytizer. Now they are beginning to transform by force the Catholic-Greek churches into Orthodox, because, they say, they were Orthodox two or three hundred years ago and ought to become so again.

"The introduction of Russian Orthodoxy, with its Russian sermons which are impossible of comprehension by the people, with the interdict of the mother tongue even in converse with God — is this really synonymous with the return to the religion of our fathers?"

(Reprinted from "The New York Times", No. 20,937, May 22, 1915.)

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

325. Бутлер, Па. Добровільні жертви на Фонд визволеня України, зложені на вічу дня 13. мая с. р.: Іван Ласчак $2.00; Вавро Змійовський, Іван Кокура, Андрій Шванька, Йосиф Кокура, Марія Кокура, Віктор Ярошевич, Василь Палка і Григорій Павук по $1.00; Атанас Мельник, Василь Гандор і Тома Бучковський по 50 цнт.; Михайло Пронишин і Онуфер Лукавський по 25 цнт. — Разом $12.00

326. Іст Юнгставн, О. Зібрано на хрестинах у Бартка Оберца в Юнгставн, О.: Бартко Оберц $1.00; Франко Оберц, Олекса Тисліцький і Александер Брикало по 50 цнт.; Вас. Галай, Семко Лазута, Семко Іванишин, Іван Салітицький, Вас. Лох, Кіндрат Задоений і Анд. Кикиш по 25 цнт.; Няк. Галогін і Іван Фаріан по 10 цнт. — Разом $4.45. Зібрали Роман Гіль і Олекса Тисліцький в Юнгставн, О.

В Іст Юнгставн, О., зібрано на іменинах у Семка Гіля: Кость Солодуха і Іван Клюсь по 50 цнт.; Роман Гіль, Федор Косопуд, Ігнатій Клюсь, Демко Маринич, Іван Жуковський, Гринь Коваль, Антін Рутковський і Семко Гіль по 25 цнт. — Разом $3.00.

На весілю у Леона Онишака зібрано від отців дружбів: Андрій Івашко і Мих. Вашишин по 50 цнт.; Мих. Шубеляк, Казимир Бриановський, Йосиф Сокіл, Спиридон Інкевич, Михайло Антош, Атанас Косопуд, Семко Косопуд, Роман Якимчук, Розалія Антош, Іван Сидорак, Ева Кухарська, Анна Журавель, Андрій Ярмола, Матвій Боднар, Ігнац Кандзерський, Никола Никичак, Ілько Лисиганич, Дмитро Липка, Федор Омелян і Іван Дмитер по 25 цнт.; Василь Суляк 15 цнт.; Йосиф Стахура 10 цнт. — Разом $6.20.

Загалом зібрано $13.65, а до Адміністрації „Свободи" прислано $13.60

Зібрали Роман Гіль, Федор Косопуд і Роман Якимчук. Всім Жертводавцям сердечне Спаси-Біг!

Подаю до загальної відомости всім сьвідомійшим Товаришам, щоби були ласкаві самі трудити ся та збирали жертви на побоєвий фонд, бо у нас — як бачите — трудно віче зробити. Хоч воно справді у нас було, але що з того, коли на 2000 людности так маленький гріш зібрано. Та Богу дякувати, що знайшло ся кількох сьвідомих людий, які прийшли звеличати те віче, за котре і в Юнгставн ніхто не сподівав ся, бо наші юнгставиські представителі не раді, аби нарід осьвідомити, лиш далі його засліплювати темнотою. Тому сей комітет, котрий в Іст Юнгставн не від тепер трудить ся збиранєм жертв на побоєвий фонд, і надалі буде збирати, лиш просить Вас, Панове Товариші, не слухайте тих провідників, що Вас не раді просьвітити, аби Ви вже раз тут в юнгставиській околици прозріли, лиш туманять Вас і засліпляють на ріжні способи, аби з Вас собі кишеню наповнити, а потому сьміяти ся з Вас в кулак. Через тих провідників у нас так лихо відбулось віче. Щиру подяку мусимо зложити д-рови С. Демидчукови, що радо прибув до нас і представив нашу теперішну ціль. Нехай Бог кріпить його сили при праці на поли народнім, щоби він кождого ворога своєї вітчини поборов.

Пора Тобі, Юнгстависький Народе, прозріти з темноти!

Роман Гіль, ком. до збираня жертв.

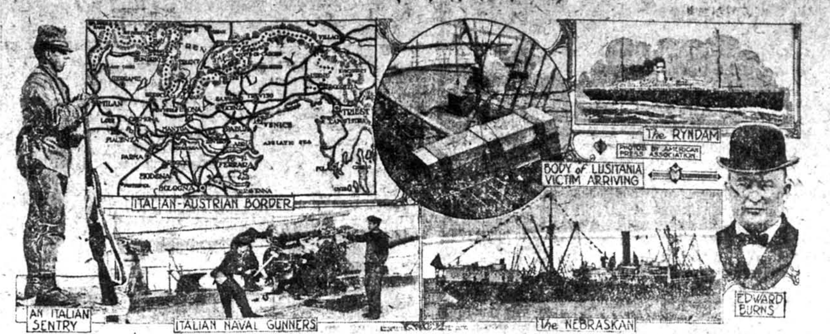
327. Джерзи Сіти, Н. Дж. На хрестинах у п. Николи Лапорика зложили присутні гості на руки п. Т. Безушка жертву на Фонд визволеня України $2.53

328. Джерзи Сіти, Н. Дж. Збірка на хрестинах у п. Юліяна Писарчика, яку зложено на руки Михайла Федюха $3.01

Сума оголошена в сім числі „Свобода" виносить $31.14. Оголошено в ч. 61. „Свобода" $6,525.13.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $6.556.27.

З ТИЖНЯ..

Італійський жовнїр стоїть на вартї. — Італійські гармати на воєнним кораблї. — Границя між Австрією й Італїєю. — Виладовуванє потонувших з „Лузитанією" трупів, які вдало ся знайти на мори і доставити в домовинах до Ню Йорку. — Американський корабель „Небраскан", заїхавши на воєнну полосу біля Англії, потерпів значне ушкодженє з приводу міни або — як дехто думає — німецької торпеди. — Голяндський пароплав „Риндам" зударив ся підчас мраки з иншим кораблем і поніс значну шкоду. 230 пасажирів сього пароплава виратували американські воєнні кораблї, які недалеко від місця зудару відбували свої маневри. — У звісним пресовім процесї Барнес-Рузвелт виграв сей послїдний. Присяжний судія Едвард Бурнс ставив внесенє, щоби кошти процесу поносили рівномірно обі сторони. Суд поучив Бурнса, що таке внесенє є у процесї недопустиме.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

РОМАН СІМИНОВИЧ, кадет відділу санітетів і медик львівського університету помер дня 24. цьвітня с. р. у військовім шпитали червоного хреста в Кошицях на Угорщині. Покійний визначав ся гарним характером та ніжною вдачею і в крузі своїх знакомих і товаришів тішив ся великою симпатією та поважанєм. Для бідних і терплячих мав покійний дуже чутне серце, а близші його знакомі знали його задушевне бажанє — по укінченю медичних студій посьвятити свою працю в користь найбіднїйшої людности та молодїжи. Коли з настанєм війни пійшов до відділу санітетів, довнив там свою службу з таким безпримірним пожертвованєм, що нераз бачили його серед найбільшої небезпеки житя, занятого несенєм помочи раненим на побоєвищи, з котрого віддаляв ся все послїдний. Те геройське пожертвованє і любов ближнього загнали і самого покійного в могилу. Перед двома місяцями занедужав на плямистий тиф, якого жертвою впало се молоде, многонадійне житє далеко від своїх дорогих — матери і батька о. Миколи, який ради сповненя обовязків сьвященика остав ся між своїми парохіянами в Стриганцях (пов. Товмач). Нерідна земля, в котрій спочиває, нехай буде йому пером, а память добра нехай сьвітить гарним приміром борцям за долю свого народа. В. й. п.!

МИХАЙЛО ДМИТРО ЯЦКОВСЬКИЙ, студент прав, резервовий кадет 9 п. піхоти, упав від московської кулї, підчас штурму в Карпатах дня 6. цьвітня с. р. В. й. п.!

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ.

IX.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА.

Дня 10. мая б. р. відбуло ся у нас дуже гарне віче, на котрім мав гарний реферат відомий нашому загалови др. С. Демидчук. Віче отворив п. Петро Кузьмиха, президував п. Петро Жилїнський, а секретарювали пп. П. Кузьмиха і Василь Калиновський. П-нї Марія Волошин віддеклямувала „Розриту могилу" Шевченка, а після того слїдувала бесїда д-ра Демидчука, яку присутні наділили щирими і горячими оплесками. По рефератї д-ра Демидчука заряджено збірку на Фонд визволеня України. Пп. В. Лобур, П. Зорена, І. Білявський і М. Боднарчук перейшли ся по галї і зібрали $30.55. З тої квоти потручено розходи $1.15, а решту відослано до „Свободи". По відспіваню кількох патріотичних пісень предсїдатель подякував присутним за участь на вічу, а після того віченики розійшли ся з надією на лучшу будучність свого рідного краю.

Петро Кузьмиха,
Василь Калиновський,
секретарі.

X.

ЮНҐСТАВН, О.

У нас відбуло ся дня 15. мая б. р. всенародне віче, на котрім виголосив прекрасну промову др. С. Демидчук. Нарід був тою промовою одушевлений і дуже богато з неї навчив ся. Пп. Йосиф Ярош і Іван Чоч зібрали між вічевиками $26.15 на Фонд визволеня України. Сю квоту (по відтрученю 15 цнт. на почтову пересилку) відослано до Адміністрації „Свободи". Віче закінчено дуже гарними піснями, в яких брали участь др. Демидчук і наш парох о. Зацерковний. Всїм Вп. Жертводавцям складається ся на сім місци як найсердечнїйшу подяку.

Йосиф Ярош.

ДОПИСИ.

З JERSEY CITY, N. J.

(Аматорська вистава).

Декому здавалось, що над громадою джерзисітських горожан зависло якесь „фатум", під якого грозою-буцім-то вянув всякий рух місцевих Українців. Наглядний доказ, що такий погляд не має ніякого оправданя, дало нам театральне представленє, яке відбулось в недїлю, дня 30-го мая в „Вайт Іґл" сали в Джерзи Сіти. Воно було устроєне заходами місцевого Тов. „Мол. Клюб Поступовий" при співучасти членів аматорського кружка, який є відділом „Народного Дому Джерзисітських Горожан", при котрім гуртуєть ся 7 українських місцевих товариств, а іменно: Тов. „Мол. Клюб Поступовий", Тов. „Українських Соколів", Бр. сьв. Стефана, Бр. сьв. О. Николая, Бр. сьв. Володимира, Сестрицтво сьв. Ольги і Аматорський театральний кружок.

На сім представленю явилось около 700 осіб — молодіж, цїлі родини і богато родимців з дооколичних місцевостий.

До сеї театральної вистави вибрано штуку первородну, відповідну для аматорів певних своїх сил і для режісерії, котрій не першина братись за такі виставні штуки. Сїй то умілости належить завдячити, що сей недїлїшний вечір був гей би духовим пиром для всїх присутних на сім представленю Українців.

Аматори мали нагоду пописатись пораз перший в Джерзи Сіти перед так чисельно зібраною публикою. Се була рівнож перша проба їх сил у так великій штуці, якою є славна народна драма „Дай серцю волю, заведе в неволю", в 5-ох діях, а 6-ох відслонах М. А. Кропивницького.

Вистава сеї штуки випала на причуд гарно, а своєю приманчивостю давала незвичайно миле вражінє. Поява на сценї около 40 осіб в прегарних строях і знаменита гра аматорів викликували у кождого слухача щире вдоволенє, а грімкі оплески сипались як з машинових крісів в нагороду аматорам і режісерії.

Ся драма належить до одних з труднїйших штук, бо вимагає старанної режісерії, в якій руках мусить спочивати нагляд над 40 особами, виступаючими збірно і поодиноко. Вже само число виступаючих осіб в мальовничих українських строях дає образ краси сеї вистави, а коли ще згадаєсь, що гра аматорів була бездоганною і що режісерія доложила всїх зусиль, щоб сю драму віддати як найкрасше, то будемо мали вражінє, що присутна на сїй виставі публика була не на аматорськім представленю але в дїйснім театрі, де все іде досконало і з хистом. Тому й сьміло можна сказати, що поява сеї штуки на аматорській сценї належить до великих і рідких несподіванок на американській Українї.

До так артистичного відданя сеї штуки найбільше прислужив ся безперечно режісер п. М. Угорчак, котрий не зважаючи на тяжкі труди около сеї вистави, був духом у всїм та віддав безінтересовно до ужитку свою найкрасшу театральну ґардеробу. Те саме признанє належить ся і п-нї Е. Угорчаковій, котра спільно з мужем трудилась при сїм представленю.

Тепер належалоб згадати і про ті особи, які в самім представленю брали участь. Тут однак позволю собі відбічи від загально принятих в таких случаях прихвалок для аматорів. Бо хто був на представленю, сей є переконаний щодо вартости їхньої гри. Впрочім я вже висше згадав про їх заслугу загально, а ограничусь лиш на поданю імен сих аматорів. Головні ролї спочивали в руках слїдуючих осіб: Павло Гаврилів — Семен Мельниченко, парубок; Іван Щур — Микита Гальчук, син старшини; Петро Мацїйовський — Іван Непокритий, сирота, побратим Семена; Петро Венгрин — Омелько Вертелецький, парубок; Теодозія Яцків — Одарка Степаненкова, дівчина; Константина Климович — Морозиха, вдова; Іванна Огоновська — Маруся; Марія Сандович — Зачепиха, баба Одарчина. Ролї сільських дівчат грали: Марія Медвідь, Юлія Трукевич, Марія Смеричанська, Катерина Корпляк, Анна Осадців, Марія Гасюк, Марія Смакула і Настуня Стеблицька. Ролї парубків грали: Михайло Смакула, Стефан Коваль, Володимир Костецький, Лука Стахурський, Іван Довгополий, Іван Павчак, Василь Сандович, і Андрій Джмелик. Ролї музик грали: Іван Штогрин і Теодор Кирчів.

Годить ся ще тут піднести співи аматорів і гру орхестри, якої провід спочивав в руках п. Гр. Климовича, котрий старав ся у всїм достроїти ся як найкрасше до гармонїйної цїлости вистави. На павзах і по представленю диригував орхестрою славний тутешний скрипак п. Павло Келичава.

Велике вдоволенє викликали також народні танцї.

Перед розпочатєм представленя п. М. Сидор, один з найстарших членів Товариства, привитав присутних гостий гарною промовою. По скінченю представленя, предсїдатель Тов. „Мол. Клюб Поступовий" подякував публицї за численну співучасть.

Іменем джерзисітських товариств промовляв також п. І. Білобрам. В своїй палкій промові про лихоліття наших родимців в старім краю з приводу війни, звернув ся бесїдник з зазивом до присутних гостий до зложеня дрібних жертв на фонд для потерпівших у війнї, на котру то цїль й се представленє було уладжене.

Ся праця гуртка осіб, які занялись щиро уладженєм сего представленя, принесла їм такі успіхи, яких вони може й не надїялись. Нехай-же ся заслужена слава, яку здобули аматори для себе і для їх огнища „Народний Дім", буде на будуче дальшою заохотою до подібних народних сьвят.

Неменьше признанє належить ся товариству „Руський Молодечий Клюб Поступовий", якого заходами устроєно се представленє, як також належить ся щира подяка всїм тим членам місцевих братств і товариств, котрі взяли участь в сїм представленю і причинились сим до піднесеня значіня нашої української громади серед чужинців та й тих своїх, „невіруючих" в силу народного духа.

А. С—а.

З OLEAN, N. Y.

Поклик до організації.

Читаємо часто в „Свободї", що в тім і в тім плейзї завязало ся товариство чи там братство, вступило до него тілько а тілько членів, на другий місяць знов членів прибуло, заложили читальню, устроїли якусь забаву на дохід товариства і т. д. І все щось більше і все щось нового.

В Оліен, Н. Й., завязало ся 1913 року товариство „Зап. Січ", від 363 У. Н. Союза. На перший раз вписало ся 28 членів. Серце радувало ся, коли я вичитав у „Свободї", що вже і в Оліен є руське товариство тай на початок з таким числом членів. Ну, — гадаю собі — то лиш початок, а який поступ буде на далї! Бо сказавши правду, в нашій місцевости не було ще жадного подібного товариства і мало хто розумів його цїль. Руські часописи мало хто читав, і так ішло по давному.

Коли члени висше згаданого товариства почали отримувати „Свободу", а опісля календарі У. Н. Союза, кождий з цїкавостию вичитував і довідував ся, яка велика скількість нашого руського народа живе в Америцї. І неодин собі гадав: Коли в тім або в тім плейзї істнує товариство, в котрім є 100 або і більше членів, то там десь мусить бути нашим Русинам добре. Тай я собі нераз так думав. Але коли я спізнав майже весь загал руського народу на земли американській, то можу сьміло сказати, що Вам, Братя Русини з Оліен, Н. Й., ще найлїпше під зглядом матеріяльним. Коли приглянути ся близше житю Русинів в Оліен, то сказати по правдї, Ваша буйність і байдужність границь не має. А як буде на пізнїйше, то ніхто о тім і не подумає. От, як би се послужило Вам за примір.

Минулого місяця помер бл. п. С. Кліщ. Який сум покрив кождого, хто лиш довідав ся про його смерть. Бо, як Вам відомо, був се парубок молодий і хлоп здоровий; ніхто був би не сказав, що і за 50 лїт він умре. Але смерть не перебирає. Заслаб на ногу і на крижі тай до двох тижнїв пійшов у сиру землю. Тогди кождий приступав до Товариства. Гадаю собі: то на мітінгу буде богато нових членів. Тепер є 32, а як з 30 ще приступить, то уже буде більша сила. Усї з одного повіта, рогатинського, усї роблять тай кождий має гроші. Прийшов мітінґ. Дивлю ся, — нема нікого сьвіжого тай і ті члени не всї поприходили: той передав гроші другим, той пійшов на весїлє, треті пійшли на словенський баль — і мітінґ відбув ся в присутности кількох лише членів.

Але звершу мову на мою провідну гадку. Насамперед Вас, Братя Русини з Оліен, Н. Й., спитаю, пощо я, і Ви, другий і десятий єсьмо в чужім краю за морем, так далеко від своєї родини? Чи може кождий має жити для себе? Чи гисше згаданий бл. п. небіщик зробив кривду своїй родинї? Розумієть ся, що своєю смертию він засмутить свою родину, котра ще о тім не знає, але і обітре тїй родинї слези, а ще в такий час, який настане по тїй нещаснїй війнї. Отже коли хто не жиє лишень для себе, хто є гадкою і душею зі своєю родиною, хто жиє і працює для жінки і дрібних дїточок, — най вступає до товариства У. Н. Союза. Ануж нинї-завтра постигне тебе смерть у несподїванім місци! Твій остатний гріш, який може ще маєш при собі, пійде на прикрите твого тїла землею, далеко від тих, котрі усю надїю на тебе поклалали. Чи обітруть твої руки слези твоїм дїточкам, як би ти нинї зістав калїкою або і розпрощав ся — не дай Боже — зі своїм житєм?

Отже взиваю Вас, Братя Русини з Оліен, не спіть, не будьте байдужні, а ще в такім часї як нинї. А Ви, Члени, зробіть сильну постанову і уважайте собі за обовязок приєднувати нових людий до Товариства, щоби відділ 363, в Оліен, Н. Й., зрівнав ся числом з найбільшими відділами нашої організації, і щоби ми стали на рівнї з тими, про котрих найбільше в „Свободї" читаємо. По якімось часї зростемо в силу, і про нас будуть знати, що в нашій місцевости жиє більшість Русинів, котрі станули на рівнї з тими, які вже давно красно розвинулись на славу руському народови.

Член У. Н. Союза.

З FULTON, N. Y.

У відповідь Стеф. Д. Вербовому з „Курієра польского".

В польській ґазетї п. з. „Курієр Польскі", ч. 145. з дня 25. мая 1915, помістив кацап Стефан Демянов Вербовий „образек" під заголовком „Война", в котрім боронить матюшки Росеї лучше ніж сам Бобринський або Бахметєв. В образцї сім представляє австрійського цїсаря яко малоумного і боягуза, а притім зачіпає і Українців, що Австрія „віховала" (?) собі якийсь (?) нарід, котрий стоїть вірно при Австрії та, що Австрія не має чого боятись ся війни.

Не маю на думцї боронити Австрії або цїсаря, але власне свій нарід, до котрого і я зачисляюсь, а на котрий нападає от такий собі кацап.

Той „образець" мене діткнув до живого, перше тому, що і я зачисляюсь

до українського народа, а друге, що знаю сю людину дуже добре особисто. Його навіть не можна зачисляти до людий, тільки до якоїсь банди опустів та кацапів, на що маю факти.

Приглянь мось, що то за людина.

Стефан Демянов Вербовий уроджений в селї Корнях, пов. Рава Руська, син рільника. Шкіл жадних не має скінчених, бо найвисші школи покінчив в сільськім університелї, котрий був під зарядом сільського дяка. В тих часах взяв ся наш кацап Демянов до махінацій. З таким виобразуванем вступив до закону О. О. Василіян в Жовкві. По двох тижнях „сталого" побуту „вишмарили" Демянова з закону. Потім встид йому було вернутись до села; волочив ся кудись, а коли вернув, казав, що був в Росії. Від тогди люди зачали плювати на него, бо пізнались на його крутійствах. З лїнивства не міг взяти ся до нїякої роботи, тож отворив аґенцію асекураційну „Славії". Він натягнув темних людий на кілька десяток та очернив війта, котрий заскаржив Вербового, і наш кацап пійшов на три місяції до Львова до кріміналу з постом два рази на тиждень. По відсидженю кари став громадським писарем в сусїднім селї тай знов натягнув людий (бо вовка все до лїса тягне) і поїхав до Прус на роботу. Робивши там довгий час, декотрим трохи повіддавав, а перед рентою крив ся, щоби за своє його не чіпали. Приїхавши з Прус, затягнув позичку на свій маєток, котрий дістав за жінкою, тай утік до Америки, думаючи що і тут буде дурити наших людий; але тут не теє, тай кацап Демянов Вербовий змушений був іти до майнів і заробляти своїми силами на насущний. От так виглядає ґасадін Демянов.

Пане Вербовий! Пощо-ж Ви їхали *до Америки, коли в Росії таке добро* і менші кошти подорожи (бо від нас всього три кільометри до російської границї), а за стакан „лчищонной" Москаль перепустить? О, Ви тільки другим захвалюєте, а самі де? Ви не говоріть, що український нарід то видумка Австрії, бо Ви самі признавали, що український нарід єсть, ще перед тим, нїм рублї попались у Ваш карман. Ми нарід, котрого жадна сила не зможе зломити і котрий то нарід признала навіть найвисша Академія Наук в Петроградї за осібний нарід від російського. А Ви будете чванитись своєю наукою і уважати наш нарід за видумку Австрії?...

Кінчу, а як зайде потреба, то напишу більше.

М. Бунда.
Box 333, Fulton, N. Y.

Василь Щурат.

ПО БИТВІ.

Кровавий танець прошумів
Як вихор з полонини.
В нїм кождий справивсь як умів,
На славу України.
За ніч на Січових Стрільцях
Поприсихають рани;
Москаль, що на ніч в горах ляг,
Він певно вже не встане.
На поле битви ніч із гір
Вже зсунулась, як злодій.
Від ватри ясність бє в простір,
При нїй мовчати годї.
Нехай під боком смерть сидить,
Закутавши ся в тїни;
Із гір на гори гимн летить —
Надія України.
І мов завзятя налилось
У груди всім без міри,
Бо й випрямили ся якось
Нечайно офіцири.
За руки разом всї взялись
При звуках того гимну.
А бриґадир аж похиливсь
І втер сльозу нестримну.

НОВИНКИ.

ОДУШЕВЛЕНЄ ПОБІДОЮ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Всї віденські нїмецькі ґазети оспівують з одушевленєм славну побіду Українських Січових Стрільців над Москалями на горі Маківцї в Скільщинї в останних днях цьвітня і висловлюють ся з великим признанєм про хоробрість і завзяте українських вояків. Подають ті часописи просторі описи боротьби на Маківцї і приказ ґенерала Фляйшмана з високими похвалами для Українських Січових Стрільців.

Ми подаємо сей опис — як впрочім вже і в иншім місци зазначено — від нашого власного воєнного кореспондента Січового Стрільця Ростислава Заклинського, котрий вправдї в битвах на Маківцї не брав уже участи, бо яко тяжко ранений в голову був на лїченю у Відни, але описав сю страшну боротьбу з Москалями на основі оповіданя участників боротьби, ранених Січових Стрільців, котрі прибули в перших днях мая до Відня на лїченє.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКОВІ ВИСЛОВИ.

В нинїшнім числї „Свободи" подаємо яко другу статю опис Січового Стрільця Ростислава Заклинського битви Січових Стрільців з Москалями в Карпатах на горі Маківцї (в Скільщинї, на схід від Тухлї). Се перший його опис, а опісля будемо подавати дальші. Для поясненя нашим читачам подаємо поясненя українських військових висловів для назв військових старшин, рухів та оружя. Досі знано їх у нас лише з нїмецька, з уваги, що в австрійськім війску нїмецька команда, тому ми пояснимо їх нїмецькими висловами.

І так: розстрільна — значить „швармлїнія"; стежа — значить „патруля"; звідунча стежа — значить „нахрїхтенпатруля", яка приносить вісти про неприятеля; полева сторожа — знажить „фельдваха"; полк — значить „реґемент" (у війнї 4.000 люда); курінь — значить „баталїон" (у війнї 1.000 люда); сотня — значить „компанія" (має 100 люда в часї мира, а у війнї доходить навіть до 590 люда); чета — значить „цуг"; начальники — значить „команданти" — у Січових Стрільців є такі: полковник (начальник полку); курінний отаман (начальник куреня); сотник (начальник сотнї) і четар (начальник чети); дальше: хорунжий — значить „фенріх"; десятник — значить „цуґсфірер"; вістун — значить „капраль"; вкінци щодо оружя: кріс — значить „карабін" (давнї кріси на один стріл системи Верндля, а новійші, від 1890. року системи Манлїхера на 5 стрілів); приклад — значить „кольба"; цївка — значить „люфа"; мірник — значить „авфзац"; машиновий кріс — значить „машіненґевер"; полева гармата — значить „фельдканона".

Добре було би, як би кождий відписав собі ті слова і навчив ся їх на память. Анґлїєць щодня зазирає до словаря і вчить ся кілька своїх слів, тож і Українцеви не зашкодить від часу до часу присвоїти собі кілька своїх слів.

—o—

ПРИЗНАНЄ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТРІЛЬЦІВ.

Від посла Володимира Сїнгалевича, котрий виїхав до табору Українських Стрільців, одержала редакція „Дїла" у Відни дня 5. мая ось-яку цензуровану телєґраму, надану в Мукачеві на Угорщинї: „**Відділи Українських Стрільців, котрі борють ся на фронтї, одержали вчера за свою геройську хоробрість найкрасшу похвалу і найгорячійше признанє від команди бриґади і дивізії**".

—o—

З НАРАД НАРОДНОГО КОМІТЕТУ У ВІДНИ.

Народний Комітет на послїднім засїданю мин. суботи полагодив передівсїм справи, звязані з перетворенєм Головної Української Ради на **Загальну Українську Раду**. — З черги заняв ся Комітет питанєм орґанїзації **помочи і опіки для воєнних еміґрантів** з Галичини і по звіті посла о. Онишкевича ухвалив дати почин до відповідної акції і взяти в нїй дїяльну участь. — Посли д-р Олесницький і д-р Кость Левицький предложили Комітетови звіт з конференцій у міністра скарбу і президента міністрів в справі правительственного проєкту **галицької воєнної каси позичкової**. Народний Комітет приняв звіт до відома і одобрив становище, занятє президією, яка в переговорах з правительством рішучо поставила домаганє **самостійного державного кредитового заведеня воєнного для Східної Галичини**, необхідного як з причини засадничих так і річевих.

—o—

ВІСТИ ПРО УКРАЇНЦІВ, БРАНЦІВ З ПЕРЕМИСЬКОЇ КРІПОСТИ.

Др. Дмитро Левицький, краєвий адвокат з Бережан, який перебув облогу Перемишля, пише з Актюбінська в Росії під датою 15 цьвітня с. р. до своєї рідні у Відни: „Ми вже 16 днів у дорозї. Їдемо поки що до Ташкенту в Туркестанї. Всї ми здорові". Картка має почтову російську печатку з Самари та печатку російської й австрійської цензури. Др. Іван Брик, професор львівської ґімназії, що також находить ся в російськім полонї яко офіцир, телєґрафував до знакомих у Відни — з Перовска на Сибірі.

—o—

ВІДЗНАЧЕНЄ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛКІВ.

В розказї ч. 20. з 2. цьвітня 1915. військової команди в Пресбурзї оголошено слїдуюче признанє незвичайної хоробрости 2 українських полків: „Отсим оповіщує ся дословно слїдуюче донесенє, яке одержав недавно вернувший з поля війни командант 77. полку піхоти, підполковник Емиль Краммер: Високоповажаний Пане Підполковнику! З найвисшою радостию доношу Вам, що полк у важких боротьбах останних днів особливо відзначив ся. За його в день 1. марта с. р. з найвисшою погордою смерти та з хоробростию довершений приступ на неприятельське укріплене становище наспіла ще тогосамого дня від військової команди осьтака телєґрама з желанями: „Складаю желаня полкам ч. 9. і 77. за нинїшну бравуру та висказую їм моє особливше признанє. Н. Н., ґенерал інфантерії". Вже 8. марта пощастило ся тому полкови знову здобути приступом верпюк гори, сильно обсаджений неприятелем, за що знов одержав полк від всїх признанє". Є отже потребою мого серця отсї визначні похвали обох хоробрих полків подати до загального відома підчиненим війск та заведень. Подвиги наших хоробрих товаришів нехай стануть для нас приміром та заохотять до найревнїйшого сповнюваня обовязків. Матерна, ґенерал-майор". (Для поясненя додаємо, що так 77, як і 9. полк се чисто українські полки, в яких також значна частина офіцирів є Українцями).

—o—

ПРОДОВЖЕНЄ ОБОВЯЗКУ ЗАГАЛЬНОГО ОПОЛЧЕНЯ В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

Невдовзї мають увійти в житє нові постанови щодо обовязку в загальнім ополченю. Дотепер обовязані були до загального ополченя всї мущини від 19-го року житя до 42-го, а ціле ополченє ділило ся на два покликаня: перше від 19. до 36. року, друге від 36. до 42. року житя. Дотепер лише перше покликанє, то значить до 36. року житя, могло йти під оружє як доповненє війска, яке стоїть в боєвій лїнїї, а після нових постанов до загального ополченя будуть обовязані мущини від 18. до кінця 50. року житя, отже девять річників більше. Після нових постанов перше покликанє буде обнимати річники від 18. до кінця 42. року а друге від 43. до 50. Дальше, після нового закона оба покликаня можна буде взяти під зброю. Перше покликанє, до 42. року, може бути покликане „в надзвичайних случаях потреби", а друге від 43. до 50. „в цїлком надзвичайних случаях". Новий закон увійде в житє в Австрії на основі § 14., на Угорщинї на основі ухвали угорського сойму, де якраз тепер її переведено. З огляду на виїмковий привілей Тиролю і Форарльберґу, треба щоби новий закон був ухвалений в соймах сих двох країв.

—o—

АТЄЦ ЄРОНІМ ЛУЦИК.

Цареславний епископ Александер Нємоловський, переходячи зі Злучених Держав до Канади, взяв собі відси господина Луцика і висьвятив його там в попи.

Господин Луцик довго скитав ся по сьвітї як блудний син. Був редактором і поетом кацапських і польських ґазет; писав також до українських; писав „житія сьвятих"; з'їздив „прикарпатську Русь", їздив до Росії яко цареславний проповідник; приїхав до Америки з тимсамим своїм старокраєвим „ремеслом"; відси хотів їхати до Росії на попа; не поїхв, лишив ся при кацапській ґазетї „Правдї", аж тепер поїхав уже до Канади яко цареславний піп і приятель епископа Нємоловського. Чи се конець мандрівки блудного сина, відай і сам скиталець не знає! З Канади написав лист господин, — вже атєц — Луцик і підписав ся „сьвященик", але в листї пише так про себе: „Сѣешь грѣшный и недостойный зерно, затронешь давно замолкшія струны, и полются слезы изъ очей твоихъ".

Признаєть ся атєц Луцик що він недостойний сїяти зерно Божої науки, признаєть ся, що мусить будити в собі давно завмерші струни. Але, що-ж, чоловік мусить жити і як не вміє йти простою дорогою, то мусить іти кривою і мусить кривити душею; мусить навіть стати ся нїбито „слугою Божим". Опісля знова може змінити все до гори ногами, і знова, і знова, в безконечність, а властиво до кінця свого грішного житя.

Ся крива дорога, на яку Луцик ступив — се кацапство. Іпов нею яко скиталець, блудний син; змарнував свій талан на службі проти свого народа і хоч у своїй питуції п. з. „Блудний син" казав, що „мусить свій блуд пізнати" і кликав: „Ще не вмерла Україна", то таки не пізнав свого блуда і по змозї своїх сил дальше „працює" проти сеї України. Таких як Луцик є ще, на жаль, більше серед нашого народа. А всїх їх одна доля чекає: Проклін і погорда цїлого народа і сумна память у грядучих поколїнь.

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ З НОРТГЕМПТОН І ОКОЛИЦЇ!

В сю недїлю т. є. дня 6-го червня приїде до нас п. Д. Андрейко і виголосить дуже поучаючий реферат, в якім покаже нам нашого найбільшого ворога, котрий вигнав нас з рідної землї, а тут точить наш орґанїзм і виставляє нас на сьміх і паругу перед чужинцями. Початок точно о год. 7-ій вечір. **Вступ безплатний.** Приходіть всї, а не пожалуєте!

о. Михайло Ґурянський.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ", від. 234, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 12. червня т. є. в суботу вечер, о 8-мій годинї на гали Госа, 154 Савт Парк. Всї члени мають явити ся точно в означеній годинї. Буде справоздане Контрольної Комісії і инші справи. Котрий член не явить ся, заплатить кари 25 цнт., а урядник 50 цнт. — К. Пілат, предс.; І. Ґенеґа, кас.; Я. Красновський, секр.

ЛАКАВАНА, Н. Й. Бр. Пр. Богородиці, від. 149, подає до відома своїм членам, що піврічний мітинґ відбуде ся 13. червня на гали Манка о 2-гій годинї пополудни. На тім мітинґу будуть важні справи до полагодженя, як також справоздане касове. Довгуючі члени, які не можуть бути на мітинґу, мають доручити свою належитість до секретаря на адресу 811 Ст. — І. Слободзян, предс.; І. Стадник, секр.

СО. БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. сьв. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що 20. червня с. р. о годинї 2-гій пополудни має відбути ся в нїмецькій гали на Бонтонвуд Стр. мітинґ, на котрий кождий член мусить явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Буде вибір другого секретаря, бо старий хоче зрезиґнувати. Неявивший ся член підпадає карі 50 ц., а урядник 75 ц. — І. Маліцький, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Михаїла, від. 142, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбуде ся в суботу дня 12. червня с. р. о годинї 7-мій вечером в гали під ч. 83 Лівінґстон Стр. Кождий член має безумовно явити ся, бо будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Контрольна Комісія має здати піврічне справоздане. Неявивший ся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Ю. Шевчук, предс.; І. Цурчак, кас.; А. Дронжевський, секр.

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = піоніри
сап. = сапери
тр = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. красвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), баталіон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 122
видана 9. лютого 1915.

РАНЕНІ:

Горбан Юрко, 22 л.
Гресар Іван, 22 л.
Грилюк Павло, 58 п.
Грищук Михайло, 58 п.
Гула Дмитро, 22 л.
Давинюка Петро, 58 п.
Демчук Дмитро, 22 л.
Демчук Іван, 22 л.
Деревлян Юрко, 22 л., 10 комп.
Деревлян Юрко, 22 л., 9 комп.
Дячук Юрко, 22 л.
Дзвичук Никола, 22 л.
Дольчан Василь, 22 л.
Дорош Василь, 22 л.
Дроняк Василь, 22 л.
Дудзяний Максим, 58 п.
Запорожний Онуфрій, 30 п.
Заніцоцький Никола, 30 п.
Завада Никола, 22 л.
Завадюк Василь, 22 л.
Зборовський Войтко, 32 л.
Золинський Кароль, 22 л.
Зихевич Адам, 32 л.
Ігнатюк Олекса, 22 л.
Іринич, 22 л., 1 комп.
Калинчук Прокіп, 22 л.
Кермач Юрко, 22 л.
Климасевич Йосиф, 30 п.
Ключак Ізидор, 32 а.
Ключенко Дмитро Григорій, 22 л.
Клинципар Никола, 58 п.
Кочерган Гаврило, 22 л.
Кочурак Петро, 22 л.
Когут Михайло, 11 а. гір.
Коклич, 22 л., 11 комп.
Кокош Юрко, 22 л.
Колодійчик Василь, 32 л.
Коломийчук Петро, 22 л.
Кордаш Бронислав, 58 п.
Корінський Іван, 32 л.
Косейчук Петро, 11 а. гір.
Костинюк Іван, 22 л.
Костинян Іван, 22 л.
Костюк Никифор, 22 л.
Костуркевич Михайло, 32 л.
Которин Никола, 58 п.
Коваль Адольф, 22 л.
Коваль Пилип, 22 л.
Козак Іван, 22 л.
Козак Михайло, 32 л.
Козловський Іван, 58 п.
Козокар Олекса, 22 л.
Краєвський Людвик, 32 а.
Куфінський Іван, 58 п.
Куровський Йосиф, 30 п.
Кирюк Дмитро, 22 л.
Киселюк Михайло, 58 п.
Лабуда Іван, 32 л.
Лакуста Стефан, 22 л.
Ластовецький Ізидор, 22 л.
Лазурка Іван, 22 л.
Лемішовський Юрко, 22 л.
Летюк Іван, 22 л.
Лосюк Петро, 22 л.
Лучишин Федько, 11 сап.
Лукан Роман, 22 л.
Луканюк Андрій, 22 л.
Лукіян Дмитро, 22 л.
Лукіян Теодор, 22 л.
Липчук Никола, 58 п.
Литвин Дмитро, 30 п.
Мацюяк Іван, 22 л.
Мачопа Максим, 22 л.
Макуховський Мартин, 30 п.
Мандрик Михайло, 58 п.
Мандзюк Стефан, 22 л.
Марушевський, 32 а., 4 бат.
Мацан Теодор, 22 л.
Максимюк Іван, 22 л.
Мінтенко Юрко, 22 л.
Мінтянський Стефан, 22 л.
Молдован Василь, 22 л.
Молюш Олекса, 22 л.
Морошан Дмитро, 22 л.
Мороз Василь, 58 п.
Мосьонч Іван, 22 л.
Микитюк Михайло, 22 л.
Микитюк Семен, 58 п.
Миринка Григорій, 22 л.
Михайлюк Петро, 58 п.
Мицканюк Іван, 22 л.
Никифорук Іван, 58 п.
Олейнюк Олекса, 22 л.
Олексюк Юрко, 22 л.
Олексюк Павло, 22 л.
Паляковський Дмитро, 30 п.
Панас Василь, 58 п.
Параска Кость, 22 л.
Павленко Дмитро, 22 л.
Павлюк Яків, 22 л.
Пентилюк Дамян, 22 л.
Пентилюк Пантелеймон, 22 л.
Петрашук Василь, 22 л.
Петрошаняк Дмитро, 22 л.
Півторак Василь, 58 п.
Плішка Сава, 22 л.
Плішка Юрко, 22 л.
Покар Никола, 22 л.
Попович Ілія, 22 л.
Пророк Франко, 32 а.
Псарюк Іван, 22 л.
Пиркуль Василь, 22 л.
Пискливий Ілярій, 22 л.
Пишнюк Юрко, 22 л.
Романовський Іван, 32 л.
Рошка Дмитро, 22 л.
Рожанко Юрко, 32 л.
Русинський Роман, 22 л.
Сафтюк Никола, 22 л.
Саін Юрко, 22 л.
Саракун Семен, 58 п.
Сардівський Михайло, 58 п.
Савчук Михайло, 22 л.
Савчук Петро, 58 п.
Савецький Іван, 22 л.
Секула Роман, 32 л.
Семяний Никола, 58 п.
Сенчук Іван, 22 л.
Середенчук Кость, 22 л.
Скальський Кароль, 22 л.
Скіряк Козма, 22 л.
Скочилас Мартин, 32 л.
Скрипничук Никола, 22 л.
Скрипничук Стефан, 22 л.
Слосінський Стефан, 22 л.
Собко Семен, 22 л.
Софян Захар, 22 л.
Солис Никола, 89 п.
Станчак Михайло, 32 л.
Стась Аполінарій, 22 л.
Стасюк Йосиф, 22 л.
Стецура Василь, 58 п.
Стефанець Ілія, 22 л.
Стефанець Василь, 22 л.
Стрийський Михайло, 22 л.
Таняк Стефан, 22 л.
Теодорович Василь, 22 л.
Токарюк Іван, 22 л.
Тоненький Іван, 22 л.
Траньовський Семен, 22 л.
Трушик Прокіп, 58 п.
Тумидаєвич Антін, 32 л.
Тимінський Петро, 22 л.
Федорчук Олекса, 22 л.
Фірчук Теодор, 22 л.
Фрембах Никола, 22 л.
Филипович Іван, 32 л.
Хмарук Петро, 30 п.
Ходан Іван, 22 л.
Цар Іван, 22 л.
Цінцюрук Петро, 32 а.
Чечайчук Юрко, 22 л.
Чернецький Семен, 32 л.
Чернуцан Ілія, 22 л.
Чорновський Теодор, 22 л.
Чурла, 22 л., 11 комп.
Чурла Іван, 22 л.
Чусяк Василь, 22 л.
Шевчик Йосиф, 32 л.
Шведюк Федор, 58 п.
Юрійчук Дмитро, 22 л.
Юрійчук Іван, 22 л.
Юрковський Іван, 32 л.
Яцко Михайло, 22 л.
Яцко Стефан, 22 л.
Яковець Никола, 22 л.
Якубовський Михайло, 58 п.

ПОЛОНЕНІ:

Банах Петро Мартин, 19 з. о. (в Росії)
Біда Михайло (Йосифа), 19 з. о. (в Росії)
Білецький Лука Іван, 19 з. о. (в Росії)
Білий Проць, 19 з. о. (в Росії)
Блавацький Павло, 19 з. о. (в Росії)
Борис Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Бурко Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Вайдош Дмитро (полк не поданий) (в Росії)
Васьків Дмитро, 19 з. о. (в Росії)
Вовчук Антін, 58 п.
Вихонець Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Витрикуш Кость, 19 з. о. (в Росії)
Гайсюк Никола, 22 л.
Галас Гнат, 19 з. о. (в Росії)
Гаврона Дмитро, 19 з. о. (в Росії)
Горбан Кость, 19 з. о. (в Росії)
Городецький Олекса, 22 л.
Грабар Максим, 19 з. о. (в Росії)
Гульван Прокіп, 21 п. (в Росії)
Ґерус Юрко, 19 з. о. (в Росії)
Дацюк Іван, 19 з. о. (в Росії)
Дацюк Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Демсар Михайло, стр. (в Росії)
Дмитрач Василь, 19 з. о. (в Росії)
Дорош Юрко, 22 л.
Дристюк Федор, 22 л.
Журавецький Роман, інф. (в Росії)
Завойовський Олекса, 19 з. о. (в Росії)
Зборовський Мартин, 19 з. о. (в Росії)
Зварич Гринько, ранений (в Росії)
Когутяк Іван, 58 п.
Колодій Василь, 19 з. о. (в Росії)
Кошман Ізидор, 22 л.
Коваль Кирило, 19 з. о. (в Росії)
Коваль Олекса, 19 з. о. (в Росії)
Ковалюк Андрух, 19 з. о. (в Росії)
Кравчук Теодор, 19 з. о. (в Росії)
Курій Андрій Семко, 19 з. о. (в Росії)
Кушнір Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Куземенський Юрко, 19 з. о. (в Росії)
Лукач Гринь, 19 з. о. (в Росії)
Лукаш Григорій Яків, 19 з. о. (в Росії)
Лужний Василь, 19 з. о. (в Росії)
Литвин Артим, 19 з. о. (в Росії)
Литвин Филимон, 19 з. о. (в Росії)
Малицький Яким, 19 з. о. (в Росії)
Мариновський Лев, 58 п.
Матвійчук Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Матвійко Михайло Іван, 19 з. о. (в Росії)
Матик Павло, інф., ранений (у шпиталі в Росії)
Михайлів Никола, 19 з. о. (в Росії)
Назаришин Савка, 19 з. о. (в Росії)
Орловський Никола, 22 л.
Параньчук Орест, 19 з. о. (в Росії)
Петрів Василь, 22 л.
Прочун (Процон) Никола Грицько, 19 з. о. (в Росії)
Прокіп Яків, 19 з. о. (в Росії)
Рак Іван, 19 з. о. (в Росії)
Ребець Григорій Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Рісний Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Ройко Тимко, 19 з. о. (в Росії)
Савка Михайло, 19 з. о. (в Росії)
Семенович Петро, 19 з. о. (в Росії)
Скрипничук Василь, 22 л.
Смалючак Гарасим, 19 з. о. (в Росії)
Стахурський Іван Станислав, 19 з. о. (в Росії)
Стрілець Іван, 19 з. о. (в Росії)
Свистун Проць Антін, 19 з. о. (в Росії)
Сироїд Яким, 19 з. о. (в Росії)
Тесенюк Стефан, 22 л.
Тугай Никола, 58 п.
Федус Василь Яким, 19 з. о. (в Росії)
Хмарук Григорій, 19 з. о. (в Росії)
Хома Федор, 58 п.
Хомяк Іван, 58 п.
Цікул Ілія, 22 л.
Цибульський Теодор, 19 з. о. (в Росії)
Черепаха Василь, 58 п.
Чернівчан Епіфаній, 22 л.
Чорненький Никола, 8 д., ранений (у шпитали в Росії)
Шатан Йосиф, інф., ранений (в Росії)
Шпонарський Антін, 19 з. о. (в Росії)
Шпонарський Кароль, 19 з. о. (в Росії)
Юрчишин Теодор, 19 з. о. (в Росії)
Юсівц Янко, інф. (в Росії)
Юшкевич Іван, ранений (в Росії)
Яремко Федько, 19 з. о. (в Росії)
Яремко Теодор, 19 з. о. (в Росії)
Яремків Дмитро, 19 з. о. (в Росії)
Ящишин Казимир, 19 з. о. (в Росії)

Листа утрат ч. 124
видана 11. лютого 1915.

УБИТІ:

Дидяк Василь, 10 сап. (15—21. XII, 1914)
Здирко Стефан, 15 п. (31. XII, 14)
Карчмар Дамян, 15 п. (28. XII, 1914)
Матискевич Семен, 17 з. о. (13. XI, 1914)
Ничинецький Антін, 10 сап. (16. X—1. XI, 1914)
Пізун Мартин, 10 а. кн. (1. VIII, 1914)
Сливак Михайло, 10 сап. (16. X—1. XI, 1914)
Янишів Йосиф, 10 сап. (15—21. XII, 1914)
Яворський Юліян, 35 л. (19. XII, 1914)

РАНЕНІ:

Дугенко, 18 л.
Зрадовський Петро, 15 п.
Карабін Михайло, 10 а. кн.
Карів Тимко, 18 з. о.
Чех Іван, 18 з. о.

ПОЛОНЕНІ:

Тур Станислав, 3 у. л.
Юрчишин Григорій, 9 г. т. (в Росії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
оголошені в лісті ч. 124.

До лісти страт ч. 35:

Бахта Іван (замісць Андрій), 90 п., ранений
Гайдук Фелікс (замісць Франко), 90 п., убитий (замісць ранений)
Голуб Йосиф (замісць Антін), 90 п. ранений
Гриньовський Андрій (замісць Іван), 90 п., убитий
Кобилко Михайло (замісць Андрій), 90 п., ранений
Мамрак Стефан, 90 п., убитий
Пешко Йосиф (замісць Іван), 90 п., полонений
Подольчак Григорій, 90 п., ранений
Семен Дмитро (замісць Антін), 90 п., ранений
Слюсар Войтко, 90 п., убитий
Шиманський Василь (замісць Петро), 90 п., ранений.

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
видані 12. лютого 1915.

До лісти страт ч. 30:

Антоняк Григорій, 10 п., ран.
Василик Антін, 10 п., ран.
Возняк Стефан, 10 п., уб.
Гарванко Дмитро, 10 п., ран.
Ґатала Іван, 10 п., ран.
Горбяк (замісць Горняк) Станислав, 10 п., ран.
Гошовський Михайло, 10 п., ран.
Ґурнявський Дмитро, 10 п., уб.
Дараз Іван, 10 п., ран.
Дзюба Іван, 10 п., ран.
Зиґа Григорій, 10 п., ран.
Іляш Никола, 10 п., ран.
Івах Григорій, 10 п., ран.
Качор Петро, 10 п., ран.
Коляса Іван, 10 п., ран.
Леськів Стефан, 10 п., ран.
Лубей Никола, 10 п., уб.
Масляк Андрій, 10 п., ран.
Міх Михайло, 10 п., уб.
Москаль Іван, 10 п., ран.
Нич Петро, 10 п., ран.
Павлишин Іван, 10 п., 13 комп., ран.
Подоляк Антін, 10 п., уб.
Саґановський Петро, 10 п., ран.
Ґурницький Михайло, 10 п., ран.
Філяк Теофіль, 10 п., ран.
Фірко Михайло, 10 п., ран.
Фурка Григорій, 10 п., ран.
Чучко Михайло, 10 п., ран.
Шафран Антін, 10 п., пол.

До лісти страт ч. 35:

Арґасінський Іван, 90 п., ран.
Возняк Йосиф, 90 п., ран.
Вичавський Йосиф, 90 п., ран.
Гніцький Стефан, 90 п., ран.
Горбач Олекса, 90 п., уб.
Ґардій Гринь, 90 п., ран.
Ґрадовський Михайло, 90 п., ран.
Денеґа Харлампій, 90 п., уб.
Денека Іван, 90 п., ран.
Дусило Іван, 90 п., уб.
Жук Іван, 90 п., уб.
Жила Михайло, 90 п., уб.
Зорена Михайло, 90 п., ран.
Кабан Никола, 90 п., уб.
Кліш Никола, 90 п., ран.
Копцюх Іван, 90 п., ран.
Кріль Андрій, 90 п., уб.
Курило Еразм, 90 п., ран.
Легкий Юрко, 90 п., ран.
Лойко Михайло, 90 п., ран.
Лопацюх Петро, 90 п., ран.
Лихач Никола, 90 п., ран.
Лициняк Войтко, 90 п., ран.
Мудло Петро, 90 п., пол.
Надорожний Іван, 90 п., пол.
Нагач Петро, 90 п., ран.
Ніштук Тимко, 90 п., ран.
Новосад Іван, 90 п., ран.
Оверко Андрій, 90 п., ран.
Оверко Лука, 90 п., ран.
Озанський Григорій, 90 п., ран.
Пекар Юрко, 90 п., ран.
Побер Дмитро, 90 п., уб.
Поцюх Ілько, 90 п., уб.
Процайло Іван, 90 п., ран.
Пук Мартин, 90 п., ран.
Рубиш Василь, 90 п., ран.
Самоєдник (рез.), 90 п., уб.
Славинський Антін, 90 п., ран.
Смішок Михайло, 90 п., пол.
Стахів Михайло, 90 п., ран.
Старий Іван, 90 п., ран.
Стець Іван, 90 п., ран.
Фусінський Тома, 90 п., ран.
Ціж Іван, 90 п., уб.
Шуль Дмитро, 90 п., ран.

До лісти страт ч. 43:

Королюс Данило, 22 п., ран.
Чечик Антін, 22 п., уб.

Листа утрат ч. 125
видана 13. лютого 1915.

УБИТІ:

Бабій Михайло, 30 стр. (21—27. XI, 1914)
Бачковський Фелікс, з. о. (5—6. I, 1915)
Боґуцький Антін, 20 п. (8—30. XI, 1914)
Божик Михайло, 32 з. о. (21—31. XII, 1914)
Вінтоняк Федор, 58 п. (3—10. XII, 1914)
Груцва Петро, 20 п. (8—30. XI, 1914)
Данилюк Григорій, 30 стр. (21—27. XI, 1914)
Дуда Йосиф, 20 п. (8—30. XI, 1914)
Жарський Стефан, 30 стр. (21—27. XI, 1914)
Зубик Іван, 20 п. (8—30. XI, 14)
Качмар Дамян, 15 п. (29. XII, 14)
Капера Петро, 20 п. (8—30. XI, 1914)
Коваль Блажко, 32 з. о. (21—31. XII, 1914)
Козачок Михайло, 30 стр. (28. XI—10. XII, 1914)
Козак Василь, 30 стр. (21—27. XI, 1914)
Кубасевич Йосиф, 30 стр. (21—27. XI, 1914)

(Дальше буде).

ХТО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ"
(ЗІ СТЕЙТІВ $2.00 А З КАНАДИ $3.00)
ДІСТАНЕ ДАРОМ ВЕЛИКИЙ КАЛЕНДАР УКР. НАР. СОЮЗА ЗА ДОПЛАТОЮ 15 ЦЕНТІВ НА КОШТА ПЕРЕСИЛКИ І ЕКСПЕДИЦІЇ.

Буде се дуже красний і цінний дарунок для кождого письменного Українця і кождої письменної Українки, бо такого календаря як сьогорічний ще не було на американській Руси. Визначається ся він незвичайним богатством і ріжнородностию матеріялу, який розміщено на 256 сторонах друку великої вісімки.

Крім того календар У. Н. Союза є дуже богато прикрашений ілюстраціями. Всї ті ілюстрації — дуже красні, цілком нові і ще незнані. Всїх ілюстрацій в календари є 110 (сто десять). Більше ніж четверта часть їх — се ілюстрації з теперішньої війни, самі найкрасші і найцікавійші; між ними також з Галичини.

Ся книжка не стратить ніколи на своїй вартости, з винятком части календарської, яка містить ся всего на кількох сторінках. Прочий матеріял є того рода, що все буде мати свою вартість і заступить Вам книжки з усякими інформаціями про відносини, жите, закони, приписи, порядки і т. д. у Злучених Державах і в Канаді; книжки з робітничого житя у Злучених Державах; про війну, про воєнні справи і сьвітові події; гумористичні оповіданя, жарти, вірші і т. д.

Хто вже має календар У. Н. Союза може дістати замісць календаря даром яко премію до цілорічної передплати

7 ЛІСТ СТРАТ РАНЕНИХ І УБИТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЖОВНІРІВ ПІДЧАС ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ.

В тих лістах доси оголошено около 21.000 імен.

На кошта пересилки і експедиції належить прислати таксамо 15 центів.

Хто пришле **ПІВРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ**, а хотів би дістати сей **календар** або сї **лісти страт**, мусить долучити 30 центів.

Тому користайте з сеї нагоди і присилайте передплату на адресу:

SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДЕВЯТА ЛІСТА СТРАТ УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ УКРАЇНЦІВ. ЦІНА ОДНОЇ ЛІСТИ 15 цнт., ДОВЯТЬОХ ЛІСТ РАЗОМ 90 цнт. НАБУТИ ЇХ МОЖНА В „СВОБОДІ".

ЦІННИК КНИЖОК, які можна дістати в друкарні „Свободи":

Абу Касимові капці. — Арабська казка. Написав Іван Франко. — Ціна 30 цт.
Американський гимн „Май Контри" під нотами в українськім перекладі. — Ціна .... 10 цнт.
Американець, веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна .... 15 цнт.
Америка. — Збірка віршів: Зміст: Америка. Важкі думи. Галицьким панам у альбом. До сестри. Публика. Се що такого є? В Пенсильванії. Два образки. Одна лиш калина. Я хочу до дому. Купіть мази. Прощанє з краєм. Слава Пророка. Поет і Муза. Будучність руського робітника. Вітер по полю. Ой в мене квіточки цвили. — Ціна 15 цнт.
Американські трости. — Ковбоя. (Казка.) — Еміґранти. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.
Амалюнґа. — Займаюче оповіданє з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.
Буквар для дітий першого року науки. — Ціна враз з пересилкою 30 цнт.
Блудний син. Образ з житя виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна .... 25 цнт.
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстраций). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.
Вічевий співаник. — Ціна .... 5 цнт.
Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдвяних Сьвят. — Ціна ...... 5 цнт.
В неволі темноти. — Комедія з житя русько-американського народа в 3 актах. — Ціна .... 25 цнт.
Весела книжочка з 17 образками. — Гумористично-сатиричний, збірник для сумних людий. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна .... 35 цнт.
В старім і новім краю. — Образ з сучасного житя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінци сеї книжки находить ся сьмішне оповіданє „Стадник". — Ціна .... 25 цнт.
Вода в природі. — Умірковапий та щирий. (В. Винниченко). — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 20 цнт.
Галка смерти. — Ціна .... 5 цнт.
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий. — Ціна .... 10 цнт.
Галицькі анекдоти. (Гумор. оповідання). — Ціна .... 10 цнт.
Ґеновефа. — Ціна .... 30 цнт.
Дещо про звірята, ростини, камінє і скали. — В сїй книжці находить ся около 200 цікавих образків звірат, птахів і риб з докладним описом, де вони жиють. — Ціна .... 30 цнт.
Дещо про права і суди в Злуч. Державах, а особливо в стейті Пенсильвенії. — Ціна .... 10 цнт.
Дорога до сьвідомости: Капітал і праця. — Ціна .... 10 цнт.
Дорога до сьвідомости: Борба клас і длячого робітники орґанізують ся. — Ціна .... 10 цнт.
Два брати, з байок Братів Ґріммів. — Ціна .... 15 цнт.
Еміґрант. — Дуже веселі пригоди з житя еміґранта. — Ціна .... 15 цнт.
І. Жовнір. — **ІІ. Оферма.** Новеля з військового житя. — Ціна ...... 10 цнт.
Житє Ісуса Христа $1.25
Житє і твори Івана Франка.—Ціна 10 цт.
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і житя в Америці. — Ціна .... 15 цнт.
Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Закутник (оповіданє). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бот, оповіданє про судьбу молодого робітника-еміґранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна .... 15 цнт.
Жіночий язик, індіянська казка. Невдалий линч, оповіданє. — Ціна 15 цнт.
Жінка і її значінє в суспільнім житю — Сільський хірурґ (3 ілюстрації). Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 15 цнт.
Жителі Марса. — Ціна .... 10 цнт.
З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — Посол Петришин. — Модний адвокат. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.
За сестрою. — Є се найгарнійше оповіданє з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке тепер вийшло на американській Руси. — Ціна .... 35 цнт.
З ріжних нив. — Зміст: Вся людська твар з хвалою прийде (вірш). Чого нам дійсно потреба. Не плоти ради, не плоди (вірш). Найбільший духовний поет (Данте Аліґієрі). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть іти шапи? Ангел та пустельник (оповіданє). Дещо цікавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.
Зуб за зуб (оповіданє). — Бом (з калїфорнійського житя). Судьба сьвітів. Назва „Русини". — Ціна ...... 10 цт.
Іцко-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.
Іван Дурак та инші оповідання. Ціна 25 ц.
Історія заложеня Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сьміють ся з пяної людини. — Як Сіжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (Індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — Ціна 15 ц.
Казки за циґанів — Ціна .... 10 цнт.
Казки про жидів. — Зміст: Як Іван жидів мудрував. Вандрівка Івана з жидами. Як Іван водив жидів на грибы, а відтак у ставі потопив. — Мужик з жидом в спільці. Пан і жид. Казка про жида. Як жид Русина правував. — Ціна .... 15 цнт.
Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчислюваня всяких рахунків; вона є пожиточна так для бизнесменів як і для робітників. З додатком деяких цікавих відомостий. — Ціна .... 30 цнт.
Коротка історія Руси до зруйнованя Січи. Містить богато образків руських князів і гетьманів. — Ціна .. 10 цнт.
Конець „Титаніка", правдивий опис морської катастрофи. — Ціна ..40 цнт.
І. Листи з пекла. ІІ. Лист шинкаря до чорта і инші оповідання. — Ціна 25 цт.
Лис Микита. З німецького переробив Іван Франко. — Ціна ...... 40 цнт.
Мужицька доля. Збірка оповідань. — Ціна .... 10 цнт.
Марія. — Зміст: Марія (уривок з поеми Т. Ш.). На чужині (вірш). Скором (оповіданє). Рік 1903-тий в старім краю. Людоїдство в Конго. Клопота кума Софрона (вірш). — Ціна 10 цнт.
Многострадальний народ. (Огляд історії українського народу). — Ціна 20 цнт.
Найкрасші пісні, як: вояцькі, коломийки, любовні, жартобливі і думки. — Ціна ....20 цнт.
Невольник, драма в 5. діях.—Ціна 15 ц.
Навернений грішник. — Ціна .. 20 цнт.
Народний рух австро-угорських Русинів. — Ціна .... 20 цнт.
Назад на Січ. — Ціна .... 5 цнт.
Не скуе душі живої!.. Присьвята українському народови в Злучених Державах і в Канаді в тяжких хвилях його житя, на заранє всяких надій для покріплення духа. — Ціна .... 15 цнт.
Ой не ходи Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в V. діях М. Старицького. (В переробці Александрова. — Ціна .... 30 цнт.
Оповіданє про Алі Бабу і сорок розбійників. Арабська казка. — Ціна 20 цт.
О підземних скарбах. — Природна розвідка про всякі мінерали, находячі ся в землі і як витворюють ся з них річи необхідні в житю людий. Ціна 25 ц.
Оповідання про заздрих Богів. — Ціна .... 10 цнт.
Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становище пияниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.
І. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — ІІ. Цісар і ігумен. Балада. З німецького переклав Іван Франко. — Ціна .... 10 цнт.
Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими. — Ціна .... 15 цнт.
Порадник для залюблених або як писати любовні листи. — Ціна .. 35 цнт.
Провідник, практичний підручник до науки англійської мови без помочи учителя з доданєм словаря. — Ціна $1.50
Портрет Т. Шевченка, поменьшенє портрету славного артиста-маляра Ф. Красіцького. Величина 13x16 цалів на тривалім папери. — Ціна .. 20 цнт.
Під прапором свободи. Вибір патріотичних декламацій. — Ціна ... 30 цнт.
Пісні про Канаду і Австрію. Пригоди з житя еміґрантів, описані віршом. — Ціна .... 40 цнт.
рат і ростин. — Ціна ...... 10 цнт.
Принц і нуждар. Дуже займаюче оповіданє славного американського писателя Марка Твейна в перекладі В. Держирука. — Ціна .... 50 цнт.
Причта про садівника та инші оповідання, гуморески і сатири. — Ціна .. 40 цнт.
Промови, декламації і желаня на хрестинах, заручинах і весілю для кумів, старостів і дружбів. — Ціна .. 10 цнт.
Покуса. — Зміст: Покуса (оповіданє). З паркгічної школи (оповіданє). Я тут голова (оповіданє). Пісня про Канаду. 11,000 метрів над землею. Руському серцю (вірш). Вік людий, звідки
Про конець сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.
Про нутро землі (з 22 образками). — Розкази про будову землі і її передпотопові здобутки. — Ціна .. 25 цнт.
Про Христофа Колюмба та відкритє Америки (2 ілюстрації). — Закон не сплинить пияцтва, тільки виховане. — Ріп Ван Вінкель (Вашінгтон Ірвінґ). — Дні нашої слави і недолі. Ціна 15 ц.
Руський штукар. 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть І. Забави фізичні і хемічні. Часть ІІ. Штуки з картами. Часть ІІІ. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартібливі. — Ціна .... 50 цнт.
Рицар і смерть. — Ціна ...... 5 цнт.
Розмова Поляка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьмівае польську пиху. — Ціна .. 10 цнт.
Релиґійні вірованя старинних народів. — Зміст: Релиґія Єгиптян. Релиґія Халдейців. Первісна релиґія Індусів.Ісповідники релиґії Брама. Релиґія Будди. Релиґія Перзів. Релиґія Жидів. Релиґія Греків. Релиґія Римлян. — Ціна 20 цт.
Русько-англійський тлумач, з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна .... 60 цнт.
Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна .... 10 цнт.
Степові люди. — Оповіданє з житя в донських степах. — Ціна ...... 15 цнт.
Страшна пімста. — Оповіданє М. Гоголя з козацьких часів (з многими образками). — Ціна .... 20 цнт.
Сьпівомовки .... 40 цнт.
Свекруха. — Комедия в 3 діях. — Ціна .... 25 цнт.
Страйк. — Сценічний образ з трох дій з житя хлїборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна .... 20 цнт.
Стрілянці на смерть! — Робітнича драма в 1 ій дії. (Для аматорських театрів). — Ціна .... 15 цнт.
Сьвято весни. — Ворог між нами. — Христос Воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.) — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 20 цнт.
Товариська ворожка, для веселої розривки в кружку знакомих. — Зміст: Вороженє будучности для женщин. Вороженє будучности для мущин. — Ціна .... 15 цнт.
Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). — Ціна .... 20 цнт.
Український співаник. — Ціна 40 цнт.
Хлопська доля. — Ціна ....5 цнт.
Хто з чого жис? (Розвідка на тлі економічнім). — „Земля рече". — Ціна .... 15 цнт.
Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зулїми. — Ціна 20 ц.
Через кордон. (Цікаві розказа еміґранта). Еміґрант (вірш). — Ціна 15 цнт.
Що стало ся з Рудольфом або траґедія на замку Маєрлінґ. — Ціна 60 цнт.
Що то є книжка? — Початки козаччини (з 5 образками). — Козачий кістяк. — Кіндрат Бубненко-Швидкий. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 20 цнт.
Як мужик ходив до царя правди шукати (оповіданє). З гір (вірш). За землю (оповіданє). Сьвіт без Аллага (арабська байка). Як вовк пімстив ся на цареви (казка). — Ціна .... 15 цнт.
Які то є люди на земли? (з 22 образками і 2 мапами). Дуже цікава розвідка про всі раси людий і їх житє. — Ціна .... 50 цнт.
Як писати листи або найновійший і найпрактичнійший Русько-анґ. листівник. — Ціна .... 75 цнт.
Як закладати читальні і вести бібліотеки. — Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повільна отруя. — Шинок. — Чотири дні. (Всеволод Гаршин). — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .... 15 цнт.
І. Як мене вибирали дружбою. — ІІ. Цісар соловій. — Ціна ... 10 цнт.
Як пан собі біди шукав, оповіданє Івана Франка. — Ціна .... 15 ц.

ДРУКИ.

Переписні картки. — 1) Т. Шевченко (з портрета Красїцького), 2) Шевченко в молодім віці, 3) Шевченко в неволи (з власноручного портрета), 4) Родинна хата Т. Шевченка, 5) Могила Т. Шевченка в Каневі над Дніпром. — Картки виконані в трох кольорах і прикрашені взорами в народних мотивах. — 5 карток .... 15 цнт.
Листові папери до родини, свояків, знакомих і др. На кождім листі находить ся відповідний віршик прикрашений гарною трикольоровою вінєтою в народних мотивах і три сторінки лініовані до писаня. — Ціна за 15 листів першої серії враз з ковертами для мущин 45 центів. — Ціна за 11 листів другої серії враз з ковертами для женщин 36 центів. — Поодинокий листок коштує 4 центи.
Книжочки платничі для вписуваня місячних вплат членів до Братств і Товариств, 50 штук 3.50
Метрики хрещена, шлюбу і смерти, штука .... 3 цнт.
Поминник за померших .... 10 цнт.
Листові папери. Листи з вінєтою Т. Шевченка, М. Лисенка, Ів. Франка, Богдана Хмельницького, М. Драгоманова — за штуку .... 2 цнт.
Книжки для опікунів хорих 1.00
Сьвідоцтва лікарські для хорих членів Братств і Товариств .... 3 цнт.

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУЖЕБНІ ТА РЕЛІҐІЙНІ.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя, звичайна оправа	1.00
Бог Надежда Моя, кістяна оправа	2.00
Бог Радость Моя, кістяна оправа	1.40
Віночок, для молодіжи, звич. оправа	28
Дорога до неба, скірана оправа ..	90
Дорога до неба, малий, звичайна оправа	32
Друг Душі, кістяна оправа	1.30
Друг Душі, малий, звич. оправа	50
Горі імієм серця, кіст. оправа	1.10
Горі імієм серця, скірана оправа	1.10
Горі імієм серця, звичайна оправа	34
Хліб Душі, кістяна оправа	1.80
Хліб Душі, звичайна оправа	90
Молитвослов для католицьких лиць	1.20
Помилуй нас Боже, для молодіжи, скірана оправа	80
Помилуй нас Боже, звич. оправа	50
Коляди	20
Збірник найкрасших пісень церковних	10
Ангельський хор, часть ІІ.	20
Ангельський хор, часть ІІ.	5

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Вступайте громадно в члени У. Н. Союза! Скликуйте віча в справі воєнної заверухи! Збирайте жертви на Фонд визволеня України!

Хто хоче довідати ся про причини теперішної війни, про її початки і дотеперішний перебіг та стан, нехай купить собі великий ілюстрований

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА НА РІК 1915.

ЦІНА СЕГО КАЛЄНДАРЯ ЛИШ 60 ЦНТ. ВРАЗ З ПОЧТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Гроші можна посилати почтовим або експресовим моні-ордером і в стемсах почтових. Канадійських почтових стемпсів і срібних монет не приймаємо.

Замовленя посилайте на слідуючу адресу:
„SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

АНҐЛІЙСЬКИЙ АТЛЯС Европейської війни.

Сей атляс зладжений славним ученим Григорієм Д. Кремном є найлучшим із всіх, які до сего часу були видані. Крім воюючих держав АВСТРІЇ, СЕРБІЇ, РОСІЇ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНИ, АНҐЛІЇ І ІТАЛІЇ знайдете там еще богато инших сьвітових держав з їх великими і малими містами. Через се властиво він є дуже практичний. Величина сторінок 13x21.
ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 35 ЦЕНТІВ.
Замовленя посилайте до
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.